

Bellpuig

REVISTA QUINZENAL
Nº 516 - ANY XXXVI
Artà, 25 de març 1995 (225 pts.)

Un dia en la vida de...
**Joan Ginard
Brunet**

(pp. 20, 21 i 22)

Prevenció contra incendis: cap a un Cos de Voluntaris.

Ja s'han posat en marxa la lluita contra incendis davant la imminència de l'arribada de l'estiu i la previsió que podria repetir-se un estiu igual de sec com el de l'any passat. L'experiència dels voluntaris que acudiren a ajudar en les tasques d'extinció a mitjan agost de l'any passat fa pensar en la viabilitat d'un grup de voluntaris més organitzat. A Catalunya hi treballen de valent i a Mallorca també s'intenta a Calvià i a Bunyola.

Repetidors d'Es Racó: problemes legals. (p. 7)

Pregó de Setmana Santa a càrrec de Núria Sureda Carrión. (p. 8)

Joan Coromines i Vigneaux, 90 anys. (p. 9)

Bellpuig
Revista quinzenal

Num. 516, 25 març 1995

Redacció i Administració:

Rafel Blanes, 10 - Artà. Apartat n° 96

Tel. i Fax 83 50 33

(contestador automàtic)

Dipòsit legal: PM 57-1969
Imp.: Tirrena S.A. (Manacor)

c/ Pintor Gris, 2 tel. 55 52 12

Redacció:

Julen Adrián

Joan Amorós

Guillem Bisquerra

Rafel Carrió

Antoni Esteva

Andreu Genovard

Sebastià Ginard

Jaume Morey

Francesc Munar

Climent Obrador

Rafel Pérez

Antònia Vives

Col.laboracions:

Miquel Dalmau

Joan Esteva

Maria Gelabert

Pere Ginard

Bartomeu Jaume

Miquel Mestre

Antoni Muñoz

Antoni Picazo

Jaume Sureda

Bartomeu Tous

Pere Vicens

Administració:

G. Bisquerra.

Tel. particular 83 62 88.

Bellpuig no es responsabilitza del contingut dels articles que van firmats. No garanteix la publicació d'originals no demanats ni es compromet a donar-ne explicacions.

Bellpuig surt dos pics cada mes llevat dels extres de Sant Salvador i de Nadal.

Les vides de Coromines

Josep Maria Espinàs, en l'entrevista emesa pel Canal 33 dia 21 de març, dia en què Joan Coromines complia els 90 anys, li deia que el *Diccionari Etimològic*, era l'obra de tota una vida. I el mestre responia que sí. Però, afegia Espinàs, la de l'*Onomasticon Catalanae*, també. I el mestre responia que sí. «Aleshores, quantes vides té vostè, Coromines?» va ser la pregunta que el mestre no va respondre sinó amb una rialla.

Quantes vides! Espinàs es referia a «dues», i deixava de banda la resta d'obra, tan ingent com la més visible. També li demanà si s'havia recorregut tots els Països Catalans, i va respondre que sí i, a més, a peu. Vegeu l'excursió que féu a Artà, segons es relata en aquest número.

Joan Solà, catedràtic de la Universitat de Barcelona, el compara a Ramon Llull i a Isaac Newton. Com si no fos res. Deia Coromines, en l'entrevista esmentada, que treballa (ara, als 90 anys!) unes 10 o 12 hores diàries, i això perquè fa un any el metge li aconsellà de reduir-la per una complicació coronària que se li detectà.

Amb tot això només ens aproximam a la mesura del que és i suposa Joan Coromines. La cultura catalana, els integrants de la nació catalana, tenim una figura egrègia i excepcional a qui s'homenatja en ocasió dels seus 90 anys. **Bellpuig** se suma al conjunt de reconeixements que d'arreu dels països que formen la nació catalana li reten amb tanta d'admiració.

Per molts d'anys, mestre Coromines.

Voluntaris

Es comença a articular una nova via de col.laboració ciutadana en les tasques de lluita contra els incendis forestals. Si aquest és l'objectiu fonamental i, en el cas d'Artà, més urgent, no ha de ser l'únic en l'horitzó d'aquest incipient moviment cívic. A Catalunya ja s'han convençut de la seva utilitat. Calvià i Bunyola també han començat a promoure'n la constitució. Artà necessita també d'aquesta presència d'interessats en el medi ambient, en l'entorn més apropiat.

Què poden aportar els voluntaris? Sobretot consciència ecològica. Ni els professionals ni els funcionaris tenen

més obligació del que constitueix la seva tasca laboral i maldament sigui freqüent sentir queixes sobre l'orgull professional d'aquestes forces d'intervenció, tampoc no s'ha de negar que, de cada any, més es millora en capacitació i equipament. Si, a més, tenen aquesta consciència que els compromet en una opció ecològica, serà de més a més i naturalment benvenguda.

Són els voluntaris els que aporten la pressió psicològica dels que saben què s'hi juga en un nou incendi forestal que s'afegeixi a la cadena dels dels darrers vint-i-cinc anys. L'ànim amb què desenvolupin les seves tasques per força ha d'impulsar l'eficàcia de tot el dispositiu.

També tenen unes tasques a desenvolupar, que mai no seran les d'intervenció directa en la primera línia de l'incendi; però sí totes aquelles tan necessàries de reforç, de complement, d'intendència...

El centenar de voluntaris que l'any passat, el dia de Sant Llorenç, respongueren a la demanda municipal d'ajuda en ocasió de l'incendi que començà dins la zona de Can Canals, pogueren aprendre dues coses. Que hi ha moltes feines que es poden fer per incrementar l'eficàcia de l'extinció, i que cal una organització molt més acurada de tots els qui intervenen i de tot el que es fa en l'extinció d'un incendi.

I aquest és el repte. Esperar que es resolgui per les úniques vies de la intervenció de l'administració és condemnar les intervencions al fracàs. Segur.

Fotografies defectuoses

Informarem els lectors de les dificultats que trobam per oferir la qualitat que desitjam en les fotografies de la revista. Per desgràcia encara no podem dir que haguem avançat gaire, tot i que hi treballam. Però no defallim i esperam que prest ho tendrem solucionat. Mentres, siau tan amables de disculpar-nos.

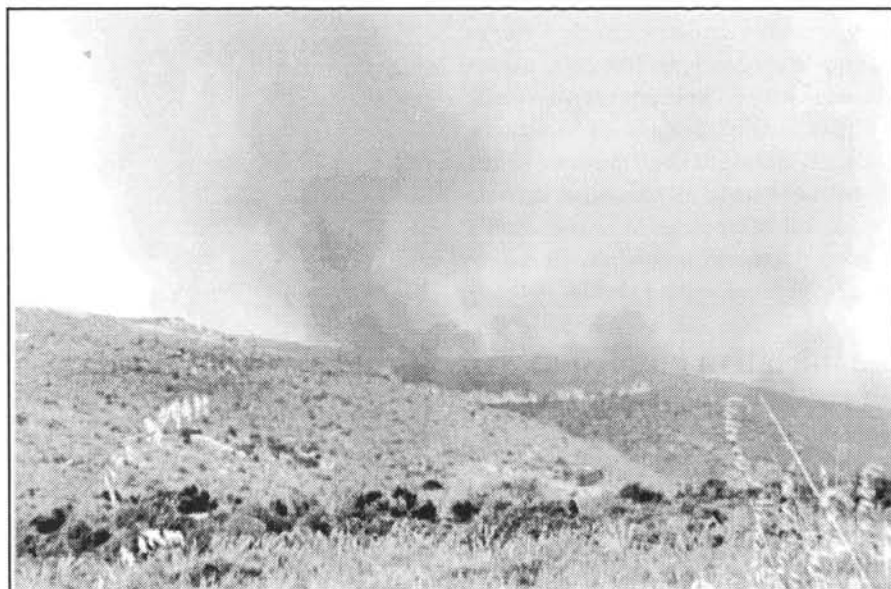
**BELLPUIG
ÉS
FER POBLE
subscriuiu-vos-hi**

Estiu, sequedat, incendis forestals... Cap a un Cos de Voluntaris

Redacció.- El passat dilluns dia 20 s'anunciava damunt la premsa que la campanya de prevenció i lluita contra els incendis forestals està previst que s'iniciï el proper dia 13 d'abril. L'empresa pública SEFOBASA convocava un concurs d'ofertes per a la prestació de serveis d'helicòpters, aeronaus de vigilància i avions d'extinció contra els incendis de cara al proper estiu. La dotació dels recursos materials per a la prevenció i l'extinció sembla que ja s'estan preveient, però, i els recursos humans? D'ençà que tenim incendis a Artà s'ha qüestionat la intervenció dels cossos d'extinció i la poca implicació per part del voluntariat que ha volgut intervenir en aquestes tasques. La possible creació d'un Cos de Voluntaris promogut per l'Ajuntament podria cobrir una demanda que de cada any es fa més ostensible. En aquest informe reprenem la problemàtica que suscita l'extinció i prevenció dels incendis que deixarem enlaire ara fa sis mesos. L'estiu s'acosta i el tema bé s'ho mereix.

Qüestionar l'eficàcia

Les repetides experiències que en el nostre municipi hem tengut pel que fa a incendis forestals sovint han qüestionat la manca de coordinació entre els diferents efectius que hi intervenen i així ho confirmaven diferents testimonis a **Bellpuig** tot just s'havia extingit el darrer incendi, a principis del passat setembre. Autoritats locals, pagesos i gent voluntària que participà d'una o altra manera en les tasques d'extinció al·ludia

a la manca de coneixements de la zona per part dels diferents efectius i a altres mancances que, totes plegades, no feien prou eficaços els mètodes de treball dels diferents organismes que intervenen en aquests afers.

El qüestionament de l'eficàcia dels diferents cossos d'extinció no és cap novetat, però sí ho és el fet que, com ja anunciava el batle Miquel Pastor al final de l'informe que aquesta revista publicà en el seu nº503, és prioritari reestructurar el pla d'actuació en cas d'incendis estudiant possibles fórmules alternatives que millorin aquesta eficàcia posada en entredit. La positiva resposta que en el darrer incendi es donà per part del voluntariat potser sigui l'alternativa a estudiar.

Es preveuen recursos materials i tècnics per a la prevenció i l'extinció, però si els efectius que han d'instrumentar aquests recursos no tenen

uns coneixements bàsics a l'hora d'actuar com són ara els coneixement de la zona, de les carreteres i dels camins rurals, les distàncies a recórrer, els accessos, les possessions, etc., difícilment poden actuar amb efectivitat i de manera coordinada.

L'alternativa del voluntariat

Els ajuntaments de Calvià i Bunyola ja han emprès iniciatives davant problemàtiques molt semblants a la d'Artà. A Calvià, per exemple, i com a conseqüència dels desastrosos incendis a la serra de Na Burguesa, iniciaren la tramitació per a crear la recentment constituïda «Agrupació de Voluntaris Salvem Na Burguesa». Amb la creació d'aquesta nova entitat es pretén garantir l'actuació i coordinació dels voluntaris en matèria d'incendis forestals i protecció del medi natural. No tan sols es preveu la

N

ECESITA USTED UN SEGURO?
ECESITA INFORMACIÓN DE LOS SEGUROS QUE HAY EN EL MERCADO?
ECESITA AMPLIARLOS QUE YA TIENE CONTRATADOS?

PROFESIONAL TITULADO, QUE SIN NINGUN COSTE ADICIONAL, LE OFRECERA ASESORAMIENTO PROFESIONAL GARANTIZADO E IMPARCIAL QUE, SIN ESTAR VINCULADO A NINGUNA COMPAÑIA DE SEGUROS (PARA NO PERDER LA OBJETIVIDAD), LE ACONSEJERA LO QUE ES MEJOR Y MAS ADECUADO PARA USTED.

LE FACILITAMOS ASESORAMIENTO Y PRESUPUESTO SIN COMPROMISO SOBRE CUALQUIER SEGURO

**CATALINA
TH. BONNÍN**

CORREDOR DE SEGUROS INSCRITO EN EL REGISTRO DE LA DERECCION GENERAL DE SEGUROS.

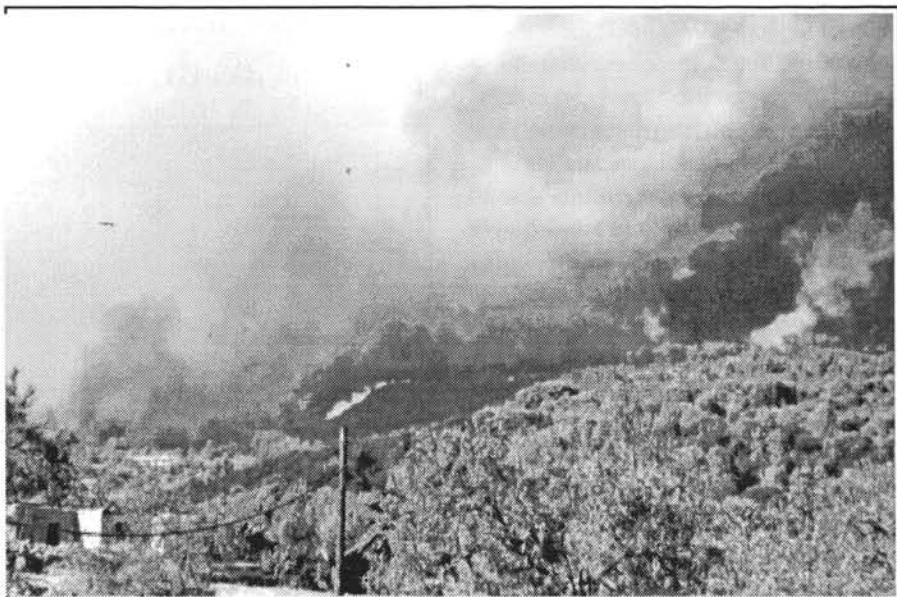
carrer Quatre Cantons, 5 (07570 - Artà) - Tel. 83 60 22 - Fax. 83 60 85

seva actuació en casos d'incendis sinó que també fomenta activitats que de forma constant durant tot l'any contribueixen a la conscienciació de la ciutadania per a la protecció i conservació de l'entorn natural (repoblacions forestals, cursos de formació i coneixement del medi, primers auxilis, tasques de vigilància, etc). L'existència d'aquest tipus d'associacions tal vegada sigui la baula que en aquests moments es veu necessària perquè l'actuació immediata en cas de sinistre sigui efectiva i ràpida.

La iniciativa municipal

La iniciativa municipal en matèria de voluntariat, segons els representants municipals, respon a dos motius. Per una part al fet que la ciutadania pugui implicar-se més directament dins la problemàtica dels incendis que sofreix des de fa temps el nostre municipi i, per altra, que es pugui comptar amb un grup de gent que pugui dur a terme tasques diverses que donada la immediatesa en què es produeixen els incendis no es preveuen i, a la llarga, no fan sinó dificultar l'extinció. Tenint com tenim un municipi que sobrepassa els 140 km², la meitat dels quals són de muntanya, una xarxa extensa de camins i camades rurals, una accessibilitat difícil, una extensa franja costanera i, sobretot, un alt risc d'incendis, la col.laboració d'un cos de voluntaris ben organitzat i amb disponibilitat de mitjans per poder actuar independentment quan faci falta contribuiria enormement a mitigar aquestes mancances esmentades.

De fet, la Conselleria d'Agricultura està fomentant cursos de formació per a possibles voluntaris a diferents municipis de Mallorca entre els quals hi podria estar Artà. L'Ajuntament, en el cas de comptar amb una entitat d'aquest tipus degudament reconeguda té moltes més

opcions de cara a la dotació de material adient com ara vehicles de muntanya, equips de rescat, de primers auxilis, d'extinció, etc. El passat 18 de febrer s'aprovà un decret per part de l'esmentada Conselleria pel qual s'establiria la creació d'un Pla d'Accions Prioritàries contra els Incendis Forestals (PAPIF) i que regula ajudes de fins a un 80% en la dotació d'equips de prevenció i vigilància dissuassòria a agrupacions de voluntaris constituïts en els municipis d'acord amb la normativa legal que es publicarà ben aviat en el BOCAIB i que ja està aprovada pel Parlament. Tots els indicis, per tant, són propicis per a la creació d'una entitat d'aquestes característiques i les seves possibilitats de constitució han augmentat considerablement d'un temps cap aquí.

d'aquí a l'estiu. Entrada ja la primavera, molt haurà de canviar el temps per no tornar tenir un estiu sec, un altre estiu amb un alt risc d'incendis. A més d'això, però, hem de tenir en compte que s'ha repoblat, que s'han duit a terme iniciatives com les de la finca municipal de Betlem que reclamen una continuïtat que, conjuntament amb la iniciativa municipal, un cos de voluntaris podria incentivar moltíssim. És evident que els voluntaris no garantiran el fet que no tinguem incendis a Artà, ni que la seva actuació en cas d'haver-n'hi suposi l'extinció immediata, però el que sí és cert és que la seva existència activa suposaria la implicació d'un sector important de la ciutadania que dins una xarxa social com la del nostre poble es deixaria notar, tan pel que fa a prevenció com pel que fa a extinció.

L'estiu, a tres mesos

Com en la majoria d'iniciatives d'aquest tipus, el temps sempre es converteix en un factor que reclama celeritat en les accions a emprendre

FORN DE CAN BECA

Cada dia, bon pa

Despatx central:

Rafel Blanes, 51 - Artà - Tel. 83 61

Per què t'has d'apuntar al cos de voluntaris?

Toni Muñoz. GOB

No podem evitar tenir una resposta una mica recelosa, quan ens plantegen la possibilitat d'apuntar-nos com a voluntaris a una cosa que implica feina. Tots tenim ja molts compromisos, laborals o d'altre tipus, i qui més qui manco té les seves preferències a l'hora d'aprofitar el seu temps lliure. Per això estarem d'acord que només una causa molt grossa pot motivar una resposta important de voluntariat.

No cal que t'expliqui el greu problema que suposen els incendis a Artà: un passeig per la carretera que puja a Sa Tudossa basta per aclarir qualsevol dubte. Davant aquest panorama, t'apuntaries com a voluntari per aportar el teu granet d'arena a la solució del problema? Si no ho tens massa clar, potser és perquè tens algun o alguns dels següents dubtes:

«Per què he d'anar a vigilar o apagar foc de forma voluntària si ja hi ha gent que cobra per això?»

Fer feina de voluntari en un escenari on hi ha professionals remunerats no és gens fàcil. Però no només per al voluntari, que ho ha de donar tot sense esperar res a canvi. També la consciència del professional es pot veure remoguda pel fet de veure com altres fan la seva feina pel simple fet de creure que és necessària. En una ànima que no sigui de pedra, això provocarà sens dubte una reacció positiva, un augment del compromís

i de l'efectivitat. Així els voluntaris, a més a més d'ajudar amb la nostra feina, estarem ajudant que els professionals es prenguin la seva, si és que és possible, de forma encara més compromesa.

Per altra banda, i no cal explicar-ho, un augment dels efectius humans possibilita un major control de la situació, tant pel que fa a prevenció com a extinció.

«Vaig anar a un incendi i no em deixaren ajudar»

Resulta molt frustrant voler ajudar i que no et deixin. Potser és que la coordinació de les tasques d'extinció és tan caòtica que els responsables veuen els voluntaris com a nous elements a coordinar i, per tant, els consideren problemàtics.

Aquesta situació ha de canviar. Els voluntaris, organitzats, han de ser un element important en l'extinció de l'incendi, i la seva tasca no es pot limitar a repartir entrepans entre els bombers (encara que aquesta feina és important i segurament l'hauran de fer). El potencial humà que pot generar aquesta iniciativa s'ha d'organitzar i ha de complir uns objectius. El voluntari ha de ser un element útil, i s'han d'aprofitar totes les seves possibilitats (coneixement del terreny, capacitat d'intervenció ràpida, capacitat de vigilar més terreny i de forma més acurada...).

«Em sap greu que les muntanyes es cremin, però que vols que et digui...»

Els voluntaris de Na Burguesa tenen molt clar per què participen en les feines

forestals de la seva serra: volen que Na Burguesa, en contrast amb el sobreurbanitzat litoral de Calvià, sigui un espai natural ben conservat i del qual el poble en pugui gaudir. Els voluntaris de Bunyola volen conservar Sa Comuna, un magnífic espai natural de propietat municipal, un bosc ben integrat en el sentiment del poble. I els voluntaris d'Artà? Per què farem feina?

Cal fixar ara mateix uns objectius ben clars per a les nostres muntanyes, que justifiquin la necessitat de conservar-les. Un parc natural on s'harmonitzi la conservació del medi amb unes activitats econòmiques rendibles i, sobretot, que sigui l'orgull del poble, seria la situació idònia a perseguir. Facem feina per aconseguir-ho.

«Tanmateix no arreglarem res!»

Davant els grans problemes sovint ens podem sentir impotents per a prendre part en la solució. Però si volem contribuir a la conservació de les muntanyes hem d'eliminar d'arrel aquest sentiment, ja que, no ho dubtis, la solució al problema passa també per tu.

Les grans lluites mai han estat senzilles. Un cos de voluntaris operatiu i útil requerirà molts d'esforços; però si els resultats són satisfactoris, i d'això en podem estar segurs, haurà valgut la pena. En poques paraules: si et quedes a casa llavors serà ben segur que no arreglaràs res.

TALLERS DE REPARACIONS
Miquel Jaume Ferragut
VENDA D'AUTOMOBILS
NOUS I USATS

Taller: Pl. Conqueridor, 9 - Mostrador: C. Nou, 18
 Tel. 83 63 01 - ARTÀ

ESTANC CAN CABRER

caça i pesca

Pau Cabrer Mestre
 Ant. Blanes, 30 tel. 83 60 94 - Artà

Què pensau de la reforma que es vol fer als carrers Ciutat i Antoni Blanes?**Maria Ferreiro Guzmán**

He sentit comentaris als clients i les informacions que donà el Conseller, però crec que no m'és suficient. De moment tampoc tenc molt clar si la reforma ens suposarà un benefici de cara al negoci, però el carrer hi guanyarà molt en tranquil·litat. Això sí, sempre s'haurà de tenir molt en compte com es solucionaran els problemes de transport per a la gent que hi té negocis. Em sembla molt bé que la reforma també inclogui el carrer de Ciutat, així podrà quedar molt millor i no s'haurà d'apedaçar. Valdrà la pena que els particulars també hi col·laborem i que si es fa necessari adequem les façanes en consonància a la nova estètica del carrer.

Josep Bernat Llull

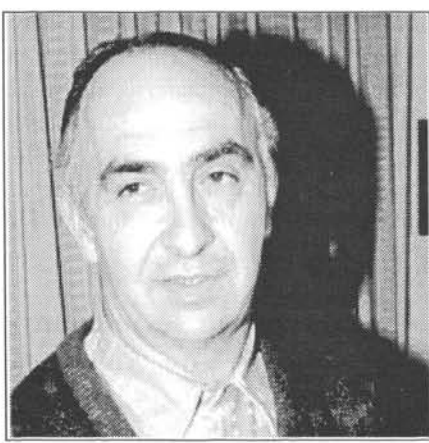
El dia de demà pot ser una reforma molt positiva i pens que la gent que diu que no vendran tants de clients s'equivoca, perquè així com està actualment la majoria dels cotxes aparcats no són de clients de les botigues. El carrer és molt estret i aquesta reforma solucionarà els problemes d'aparcament. La reforma no s'ha d'aturar en un ximple empedrat del carrer, hauria de ser qualche cosa més. És necessari que desapareguin les palomines de les anteriors instal·lacions elèctriques, que es dissimulin els fils de telèfons i que s'adoptin uns patrons de façanes. Les subvencions poden ajudar que els particulars rendabilitzin les inversions.

Francisca Lliteras Alzamora

La primera vegada que vaig sentir d'aquesta reforma va ser per uns comentaris del batle en aquesta revista. No crec que hi hagi un idea molt clara d'allò que s'ha de fer, però les que conec em semblen encertades, especialment per als comerços. La majoria de vegades els cotxes aparcats impedeixen veure els mostradors i la gent que s'hi atura s'ha de retirar perquè els cotxes que vénen resulten perillosos. Aquests carrers són la principal via d'accés a Sant Salvador i amb l'estat actual, aquesta gent és molt difícil que s'hi pugui aturar. Als veïnats ens farà il·lusió millorar l'estètica del carrer si ja hi ha les primeres passes donades.

Josep Cabrer Fito

En el meu cas solen venir uns 10 o 15 vehicles diaris a dur-me gènere, no sé si la reforma em podria perjudicar. Els clients no necessàriament han d'emprar el cotxe, m'estim més que passin pel carrer sense atropells i fora presses. El carrer és el pas habitual de moltes excursions, especialment els dies de mercat augmenta considerablement el número de gent que passa, però vénen amb el temps molt comptat i no tenen per costum aturar-se. Si la reforma atreu un nou tipus de turisme la veig positiva. Estic un poc pendent de la informació que ens donaren, però així i tot estic molt condicionat pel personal i l'espai.

Bernat Ferragut Bernat

Els comentaris que circulen han creat una certa inquietud entre els veïnats perquè no es sap molt bé quina serà realment la reforma i quins canvis suposarà, totes les suposicions les fas a partir dels comentaris que sents. Supòs que haurem de canviar els hàbits i si no poden anar prendre el cafè amb el cotxe ho farem a peu; tot és qüestió s'acostumar-s'hi. L'enfocament que si li ha donat a la reforma és a partir d'un punt de vista comercial, però mentre no es demostrï el contrari, de moment em sembla positiva. Tal volta amb aquesta reforma es faci més agradable el passeig, un poc com era abans, però estic segur que ja no es festejarà a l'antiga.

J. Antonio García Romero

No sé com ho agafarà la gent, però per experiències que s'han fet a altres municipis, pareix que ha anat molt bé, i això que les despeses eren dels veïnats. És una experiència que val la pena fer, es tracta del carrer principal d'Artà i crec que ha de beneficiar a tots els veïnats. Si em deixen posar més taules a la voravia, inclús seria beneficiós pel negoci, però pens que hi haurà unes limitacions. En el meu cas no em perjudicaria massa que s'hi prohibeixi aparcar, els clients poden deixar els vehicles pels carrers del costat. Els clients no en fan massa comentaris, les idees no estant massa clares i molts parlen sense saber-ne el net.

Repetidor de Telefónica i Lloc de Vigilància contra incendis

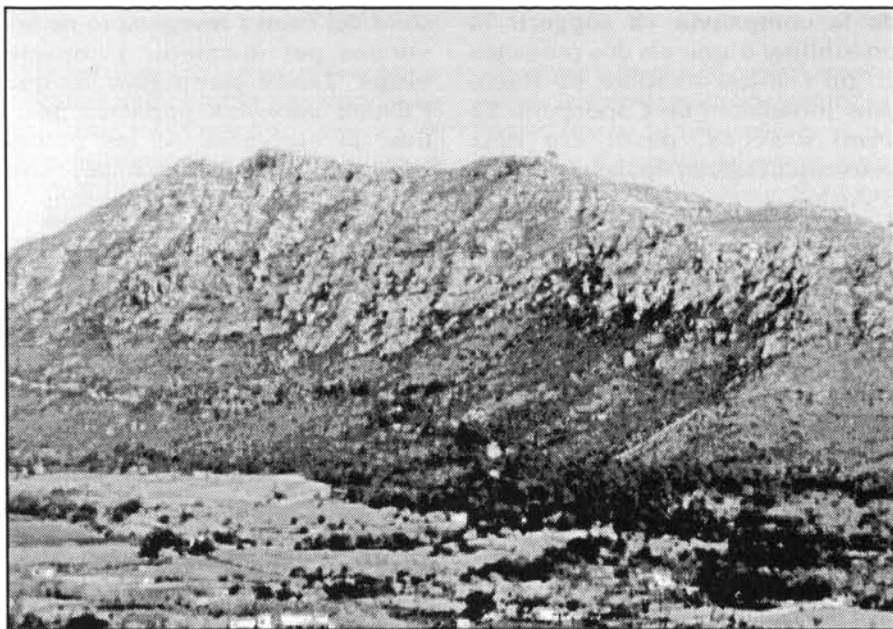
Problemes legals per a les instal·lacions sobre Es Racó

La Direcció General d'Ordenció del Territori i Medi Ambient ha requerit, abans d'aprovar-lo, més detalls sobre l'Estudi d'Impacte Ambiental que acompanya el projecte de la Conselleria d'Agricultura per construir un camí d'accés al cim de les muntanyes d'Es Racó. Concretament vol que es justifiqui la necessitat tècnica de situar-lo sobre Es Racó i no a un altre lloc on impacti menys. El que sembla una descoordinació entre dues Conselleries afecta, a més de les instal·lacions d'una estació fixa de vigilància forestal, unes altres instal·lacions de Telefónica que cobririen les zones d'ombra de la comarca pel que fa a la telefonia mòbil.

No se sap si l'obstacle de Medi Ambient serà definitiu: és una petició semblant a la que l'Ajuntament va formular a l'Institut Meteorològic per a la instal·lació del radar sobre Sa Talaia Freda. La diferència és que aquelles exigències que finalment satisfieren l'Ajuntament, tampoc no varen convèncer Media Ambient.

Dos projectes

En realitat són dos els projectes i dos els termes municipals afectats, el d'Artà i el de Capdepera. La Conselleria d'Agricultura pretén millorar les instal·lacions de vigilància i d'enllaços de comunicació que ja té a Es Racó. Telefónica, muntar-hi la infraestructura necessària per solventar les zones d'ombra que la telefonia mòbil té a la comarca. La zona d'instal·lacions se situa ja al tombant de Capdepera, prop d'on ara hi ha la caseta actual del vigilant de la Conselleria d'Agricultura. La divisió dels termes municipals és el tombant d'aigua i la ubicació de la caseta i del que s'hi vol construir just devora ja és a la part que vessa cap a Capdepera. També la part superior del camí que s'hi vol construir, però no l'inici.

Camí nou

El camí tendria prop de 2'5 km, dels quals 2'125 correspondrien a un camí nou. Es partiria de la camada que, just a dalt del Coll d'Es Racó, a la dreta en sentit cap al mar, s'endinsadins els comellars d'Es Racó i Sa Duaia. A 350 m de la carretera, s'iniciaria el nou camí, amb un total de 6 revolts que superarien un desnivell d'uns 168 m fins al cim. El pressupost estimat de construcció s'acosta al onze milions de pessetes.

Els projectes de les instal·lacions corresponen a l'Ajuntament de Capdepera, que els va aprovar. La gran part del camí, en canvi, és dins jurisdicció artanenca i l'Ajuntament va aprovar el projecte el mes de novembre de 1994, amb la condició que es duguessin realment a terme les mesures correctores que figuren a l'Estudi d'Impacte Ambiental, adjunt al projecte.

Tota la muntanya, a banda i a banda, està sotmesa a la Llei d'Espais Naturals que la qualifica d'Àrea Natural d'Especial Interès. Això implica molta restricció, però s'hi permeten usos excepcionals, amb menció explícita a les necessi-

tats públiques quant a telecomunicacions. Aquest usos possibles, però, s'han de justificar quant a la necessitat i amb un Estudi d'Impacte Ambiental.

La Direcció General del Medi Ambient no s'ha conformat amb l'Estudi esmentat, sinó que ha exigit el que la llei determina: justificació de la necessitat tècnica de les instal·lacions en el sentit que no es poden dur a altre lloc on sigui menys impactant. I així s'està.

Antecedents

Telefónica s'havia interessat ja fa prop de dos anys en una solució tècnica a les deficiències de la telefonia mòbil de la comarca i va proposar l'erecció d'una torre metàl·lica amb una antena semblant a una parabòlica sobre la central del carrer Teulera. L'Ajuntament s'hi va negar perquè es tractava d'un embalum de 22 metres d'alçada en una zona baixa i cèntrica, just al costat del conjunt de Na Batlessa, però es va oferir a negociar altres possibles solucions. Per exemple, va oferir la possibilitat de Sant Salvador sempre que no s'interferissin els repetidors municipi-

MOTOS-BICICLETES

COMERCIAL SANSALONI

c/ fondo nº 5 - tel. 83 62 93 - ARTÀ

pals de televisió ni es produïu un impacte visual superior al ja existent.

La visita del Director Provincial de la companyia va suggerir la possibilitat d'unir els dos projectes en un i ubicar-lo sobre Es Racó, dins jurisdicció de Capdepera. El camí d'accés, però, era més convenient iniciar-lo des de la part d'Artà.

Mesures correctores

Les que l'Ajuntament considerà suficients, però ineludibles, contemplaven la recollida de pluvials, pis sòlid del camí i revegetació de les voreres per disminuir l'impacte visual. També acceptaven els que l'Estudi anomena impactes positius: la derivades de les places laborals de la construcció del camí i de les noves instal·lacions, i

especialment les que suposarien de la millora de la infraestructura de lluita contra els incendis i de repoblació de la muntanya. Afegides al projecte d'Agricultura, hi hauria les de les millores en les comunicacions telefòniques.

Els projectes queden a l'espera d'aquesta justificació tècnica exigida per Medi Ambient.

Pregó de Setmana Santa 1995

Núria Sureda Carrión, de Cerdà.

El present any el pregó serà dit per Dona Núria Sureda Carrión, tanyada esponerosa del fructífer arbre matrimonial de Don Josep Sureda i Blanes, i Dona Josefina Carrión Carrión, nadiva de Pozo Estrecho, Múrcia.

La gènesi de Dona Núria vessa intel·lectualitat per tots els caires, no de bades és neboda del mític teòleg i escriptor Don Francesc Sureda i Blanes, el qual és únic traductor que tingué gambals i saviesa per traduir al castellà les faules de Fenelón.

A més, Don Francesc és l'inspirador de la pinacoteca municipal (tresor històric que dorm la sesta de l'oblit) de quan la batlia de Don Joan Sard Pujades al 1949. Una placa emmarcada al portal de l'arxiu commemora l'efemèride.

Pel que fa al gloriós progenitor de Núria, és tracta d'uns dels artanencs més gegantins de la nostra història.

Nat a Artà el 1890, al carrer de la Plaça, 12 (bresol matern de Núria), es doctorà en farmàcia. Després estudià química a Múnic i a Zúric. Dirigí diverses fàbriques, alternant la direcció amb la investigació.

Humanista autodidacte, assolí la presidència de l'Associació per la Cultura de Mallorca havent publicat nombrosos llibres de divulgació científica o biogràfica dels quals descolla la traducció al castellà,

Núria Sureda Carrión

la major part de la colossal obra de l'arxiduc Lluís Salvador, «Die Balearen im Wort und Bild geschildert».

També és autor del celebrat llibre «El paisatge d'Artà», i d'una llarga taringa d'obres d'entre les quals són a destacar «Aprentatge i romiatge del jove Miquel Costa i Llobera», «El poeta d'Artà», etc.

Núria marit amb Joaquim Cerdà Ruíz-Funes, vástag cimer de dita coneguda família murciana.

En un principi, el senyor Cerdà Ruíz-Funes exercí la càtedra del Dret a la Universitat de Múrcia, acabant les tasques docents a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Dona Núria nasquè al carrer de La

Plaça, 12, el 14 de gener de 1926. Podríem dir que és l'artista dels Sureda. Per oposicions ostenta el títol de Professora de Ceràmica de l'Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics de Palma.

En casar-se anà a viure a Múrcia on continuà com a professora a l'Escola d'Arts i Oficis, per espai de molts anys.

Vers l'any 1970 el marit es traslladà a Barcelona (avui és professor emèrit de l'Autònoma) en la qual ciutat actualment el matrimoni hi fa vida.

Aprofitant l'estada a la Ciutat Comtal, Núria es diplomà en arqueologia Hispànica per la Universitat de Barcelona. Al respecte, ha presentat treballs a diversos congressos d'arqueologia i antropologia, tan a nivell nacional com internacional.

L'organisme P.A.C.T. sever grup de revistes tècniques i científiques, l'any 1988 publicà una feina de Núria en la qual tracta i esbocina els problemes del comerç i la guerra segons les fonts escrites i l'arqueologia. En aquest treball Núria aprofità per citar l'Artà grec.

Ara i aquí, no és el moment de seguir citant l'obra de Núria perquè les pàgines del **Bellpuig** han d'abastir altres necessitats d'actualitat. Ja vindran temps per a fer-ho.

El que sí volem recordar és el fet històric

JOYERIA

VIKY

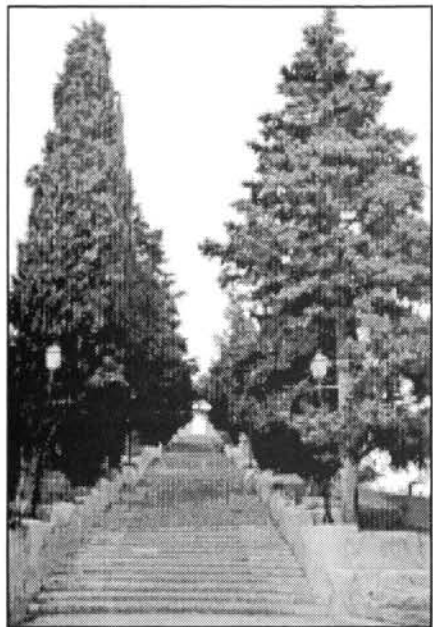
RELOJERIA - PLATERIA

Fabricación Propia

Carrer de Ciutat, 16
Teléfono 56 22 63
ARTA (Mallorca)

Joan Coromines, 90 anys.

La temença admirativa

Els xiprers de l'escalonada

que els xiprers de l'escalonada de Sant Salvador deven la seva existència a la promesa que l'any 1926 Don Josep Sureda i Blanes féu a la Patrona d'Artà; posar en les seves mans divines el feliç desembarcament de Núria al Caló dels vivents.

De manera ingènita la Verga acomplí els desitjos paternals.

D'aquesta guisa Don Pep es veié obligat a correspondre la deferència virginal. El resultat posterior de la prometença, a la vista de tothom està.

De segur que els xiprers en sentir la veu nostrada i casolana de sa valedora, més que mai apuntaran l'agulló cap al Cel.

Des de l'any 1959 en què el Pare Antoni Muntaner em féu tastar l'ambrosia lingüística del mestre Joan Coromines i Vigneaux, el meu embadaliment vers el cimbell de les nostres lletres ha anat creixent fins a transformar l'admiració en idolatria.

Anys enrere i durant una llarga temporada, vaig beure les fonts del Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana.

Paradoxalment, com més el consultava manco satisfet em trobava perquè les collites lingüístiques per descobrir, amb escriure superaven els fecunds cavallons batuts.

Tant és així, que la bibliotecària de «La Caixa», Maria Àngela Sureda Amorós, estimulada per les pessigolles de la curiositat de saber què diastre servidor buscava girant i desgirant les pàgines de l'Etimològic, tímidament m'entimà:

«Que consultis aquesta obrassa, deus ser perquè en mans tens qualche treball delicat».

«L'única feina és assaborir i fruit l'obra del, per a mi, capdavanter dels homes».

Una de les facetes menys conegudes del mestre Coromines és la de passar desapercbut (sols l'espiga estèril presumeix l'orfenesa de sa infertilitat). A posta, poquíssimes persones tenen real coneixença de l'eixida que el més gran dels nostres lexicògrafs reté a Artà per escorcollar i recollir senallades de topònims i, si a mà venia, paraules de temps estroncades dins el fangar de la fosca.

El valedor fou el Pare Muntaner (a certa ciència ignoram l'aportació del Pare Ginard Bauçà) amic del mestre. Un cop dempeus al nostre poble, l'home escollit per cicerone del mestre va ser l'amo en Miquel Vicenç Roca, «es celador Jan», tal volta el conduïdor més capaç i hàbil de la contrada.

Caminava l'any 1962 quan l'estudiós i el guardià tocaren tapins cap el Puig de S'Almudaina. Des del cim de suallà, Coromines aclaparà l'amo en Miquel fent-li mil preguntes (deu-centes, per la gent de l'avior) les quals, puntualment foren ateses i complimentades.

Donat que la frisança del mestre Coromines era palesa, prest agavellà tot el que tingué a l'abast. Desfent la volta enfilaren el camí dets Olors. A coneguda del celador, «aquell savi botava com un llagost». Amb dos bulls arribaren als Olors, prenent el «Comellar de la Cala S'Hort».

Dementres l'amo en Miquel anava parlant, el mestre, com cèrvol presentint la fera, endardellava tots i cadascun dels mots i sortides verbals de l'amo en Miquel.

Arribats al «Coll de Ses Sineues», el mestre romané extasiat. Llepar el «Penyal Roig» tiraren mitja galta cap als «Pins Campaners», «Sa Coma de S'Escala», «Pla de Ses Egos», «Es Salt d'es Cavall», «Coster d'en Moleta», «Coll de Sa Gerra», dret en candela cap a «S'Arboceret», «Font dets Oguers», «Font de Penya Roja» i «Pla de Ses Bil·les».

Aposentats al bell mig del Pla, el mestre inquirí noves del topònim a l'amo en Miquel:

«Don Joan, això serà perquè antany hi havia molts roters i devien ferar ses bísties amb venciells nuats a biules».

«Penso, que més aviat, si aquí algú jugaria a la bitlla».

El sol tombava la corba de ponent. Era precís trompitxar cap a altres indrets. Raó que l'amo en Miquel assebetà al mestre:

«Don Joan, es fixi que es burball és tant cuit com pavora».

«¿Què has dit?».

«¿I ara que hauria jo xerrat malament?».

«Al contrari, però explicau-vos, si us plau».

«Miri, Don Joan: Pavora ve a dir que es llegums de s'olla s'han evaporats per massa cuits. Que es foc, per excés de vapor, s'ho ha menjat tot i que una nau sols marina quan vapora».

«Redebò, l'amo en Miquel».

Camina caminaràs, per increíble que pareixi, ja d'horabaixa rument fregaren les falces del «Puig d'Alpara». Donant així per finit un altre capítol de recerca etimològica.

A criteri de l'amo en Miquel Jan, els topònims que més agradaren el mestre foren:

**BELLPUIG
ÉS
ARTÀ
subscriviu-vos-hi!**

**Ventajas
de Altura
para su
Nómina**

Acceso a Todos los Productos y Servicios de Banca March

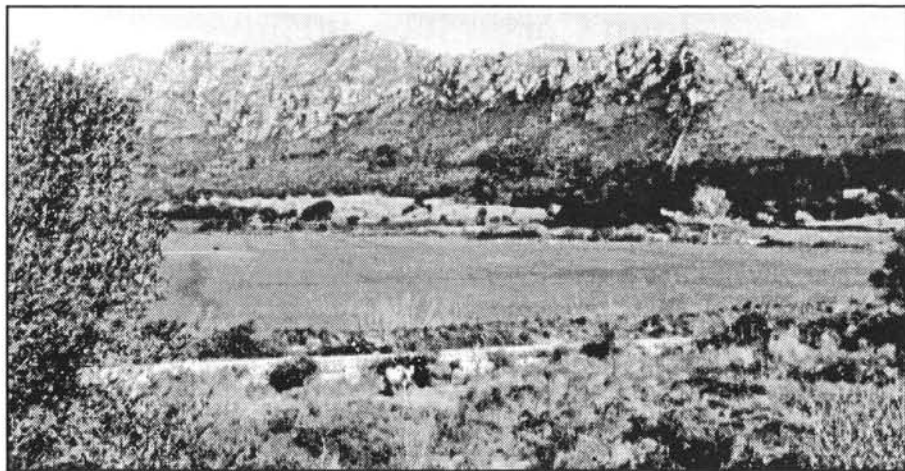
- Cambio de domiciliaciones sin cargo
- Seguro de Accidentes gratuito
- Tarjeta 4B y Visa
- Anticipo Nómina
- Crédito Consumo

- Préstamos Hipotecarios
- Cuenta Ahorro Vivienda
- Seguro Hogar
- Plan de Pensiones
- Depósito Futuro

Infórmese en cualquiera de nuestras oficinas

BANCA MARCH

ASI DE CLARO

El pla de Bellport, topònim artanenc que tant agradà al mestre Coromines

«La Font des Russillers», «Belldeport» i es «Pla de Ses Bil·les».

Qualsevol artanenc que no pateixi la malura de l'asfalt, sabrà que «Belldeport» és la plana esmitjada entre «Son Maganet» d'en Jeroni Sunyer, «Na Caneta», d'en Tomeu Pamboli i la «Vinya» des Racó.

De quan l'escorbei sotasignat portava enconada la brusca toponímica, en un dels innumerables viatges a l'interior de la nostra orografia, l'imponent Francesc Bosch, «Cendra» (pregadéu absolut dels aspres penya-segats llevantins), amb tota mena de detalls, pèls i senyals, em contà que abans que el «Pla de Ses Bil·les» fos pinar clos, els successius estadans «d'Aubarca», dividiren el Pla en rotes.

La llunyania de l'indret feia que els diumenges els roters jugassin a la bil·la. El joc consistia a col·locar dretes mitja dotzena de bil·les separades un forç una de l'altra i allunyades trenta passes enfora del lloc de llançament. L'objectiu era veure qui més en tombava.

Per llançadora s'empraven marrellets de troncada de ciprell d'un pam de llargària. La bil·la era obrejada de manera que la base tingués prou superfície per aguantar-se erecta. És el que els castellans diuen «bolos».

El 27 de maig de 1962, a l'Hotel Cristina de S'Arenal, és féu el gran dinar en honor de Don Francesc de Borja Moll, per celebrar les acaballes del Diccionari Català, Valencià, Balear. 200 comensals, barram esmolat i

panxa verge, escalfaven motors gastronòmics (vegeu «Els altres quaranta anys», pàgina 203. Francesc de Borja Moll).

El pa i la sal de l'Institut d'Estudis Catalans, flanquejà el senyor Moll. Entre el floret d'eminències lingüístiques i científiques hi vérem Don Joan Coromines.

Al moment d'un giradiscos atacar «La santa espina», la sardanística contrapassà l'ultracel de la catalanitat. «Som i serem gent catalana, tant si es vol com si no es vol...», retronà la cossolada del firmament.

El mestre Coromines s'adherí a la honorança vers l'egregi filòleg ciutadallenc. El frec a frec científic amb les primeres espases de la nostre cultura va ser corprenedor.

A l'efemèride, tal i com calia, hi acudiren el Pare Muntaner i Don Joan Sard Pujades, fefaents admiradors del grandios Borja Moll, i fanàtics del mestre de mestres Don Joan Coromines.

L'atxòrria que subscriu, sempre a la tenassa de la discreció, fou testimoni de l'exposament que el Pare Muntaner féu a Coromines sobre la figura de Don Joan Sard:

-«Mestre, Don Joan Sard, un home dels nostres».

-«Senyor Sard, sudavant la persona que més ha caminat a peu arreu del món».

-«Aquest Pare Muntaner! -replicà el mestre- Sempre tan exagerat».

Pere Ginard

Joan Coromines i Vigneaux, 90 anys

¿Per a quantes persones no va ser, en un moment de la seva vida, una revelació un llibret minúscul titulat *El que s'ha de saber de la llengua catalana*? Es tractava d'un volum de divulgació, únic en el seu moment (finals dels 50), i que ha servit per introduir tants i tants d'estudiants en una realitat que la dictadura amagava: la llengua catalana, nascuda com tantes altres del llatí, perseguida en els darrers segles, era tan capaç i tan digna com qualsevol altra de les que els humans se serveixen per entendre i expressar el món, i els sentiments, i les veritats. Un llibret que va crear escola, estrafet i repetit en tants de llibres de text...

I l'autor d'aquell llibret, que potser permetrà al lector d'establir una connexió amb aquest home, és el que dia 21 de març arribà als 90 anys de vida. No és, però, aquell llibret el que ha provocat l'homenatge general que de totes les terres de parla catalana li reten universitats i entitats cíviques, després de premis i guardons internacionals, de prestigi, que ja ha rebut. És que a més d'aquell llibret ha duit a terme una obra tan immensa, tan colossal, tan extraordinària que ningú amb la mínima capacitat per copsar-ne la importància es retreu a sumar-s'hi.

La seva obra parla per ell, perquè ell només s'ha preocupat de la seva obra. Diuen que és comparable a Ramon Llull o a Newton, que és el més gran filòleg de la llengua catalana, possiblement un dels millors de tots els temps, en totes les llengües. Ho saben els qui se serveixen dels seus treballs, perquè, com he dit, només aquesta ha estat la seva preocupació: treballar, investigar, escriure, ordenar, classificar... paraules.

Els seus coneixements s'escapen a tota mida. Les obres que ha publicat esborronen a qui s'hi acosta, perquè sabent que és feina d'un home sol, sabent que a més d'una tasca docent d'altíssim nivell desenvolupada sobretot a l'estranger a causa de l'exili que patí després de la guerra, ha duit a terme una investigació gegantina sobre l'origen del

UNISEX

Pennuqueria
Àngela

Carrer Antoni Blanes, 24-baixos
ARTA - Telèfon 835777
Es prega demanar hora

CAFÈ GRAN VIA

NOVA DIRECCIÓ
(Tomeu i Jaume)

c/ Ciutat, 35 - Tel. 83 50 09

Especialitat en:

**Tapes variades, frit, ronyons,
callos, croquetes. Entrepans,
hamburguesses, Pepitos de llom,
postres de casa, etc.**

mots i sobre els topònims de tots els territoris de parla catalana, sabent tot això... l'admiració es desborda. Qui això firma li va sentir a don Francesc de Borja Moll exactament aquestes paraules: «En Coromines és el millor, és el que en sap més». No sé què s'hi pot afegir, si això ho diu qui ho diu. Al principi d'aquest paràgraf he usat la paraula *mida*: suggeresc al lector la consulta del que en diu Coromines, dins l'entrada *mesura*: gairebé quatre pàgines de dades i arguments i recerques! Jo ho sé perquè me'n vaig admirar per una consulta que hi vaig fer, però no em sorprendria gens si, qualsevol dia, trobàs un altre mot encara més extensament tractat.

S'assegura que té publicades més de 55.000 pàgines. Entre les quals el *Diccionario crítico etimológico de la lengua castellana* i l'*Onomasticon Cataloniae*, en curs de publicació i del qual ja n'ha sortit un volum dedicat a les Balears. Vegeu-hi què en diu de tants de topònims artanencs. I vegeu en aquest número què se'n conta de quan vengué a Artà a la recerca dels noms de lloc.

Però jo puc parlar de l'aventura de la consulta freqüent de la, per ara, més voluminosa de les seves obres, el *Diccionario Etimológico i Complementari de la Llengua Catalana*. És sabut de tots els que en dedicam a aquests afers com és de freqüent de trobar dins les denses columnes d'erudició i saviesa, rampells d'intensa humanitat. Un col·lega em deia no fa gaire que li demanaren el motiu d'aquestes aportacions personals al text i que ell va respondre que on, si no, ho havia d'escriure, si aquelles pàgines eren la seva vida...

Deu fer un any que qualcú es va topat amb el següent fragment:

tirà pàl·lid, com brava mar de fons, / m'empenyen de ma pàtria cap a altres horitzons: / que ara, al vent capvespral, l'esquellam ja reitruy / dels ramats que davallen de les cornes del lluny, / quan ja, a l'altre vessant, llambreguem l'estuari / que tot riu engoleix, TORNAREM a la cleda, / a acabar de la vida errabonda el calvari, / pels soleis i estepars d'una clement Pineda», J. C. a B. H., el dia que ella féu 55 anys. En mar, cuní de Catalunya, 11 de juny de 1966 (ai de mi! que no durà ni quinze anys).

† El mot a penes s'usa a la Vall d'Aran, on en general es diu *uè* (aquell, alguna gent d'església, sobretot bèsper fem. per a vespres religioses) i sembla ser

Fixi's el lector en el parèntesi de la línia 50: «(ai de mi! que no durà ni quinze anys)». El poema que li serveix per il·lustrar l'ús del mot *capvespral* és d'un autor, J.C., que no és sinó ell, el propi Joan Coromines. B. H. són les inicials de la seva esposa, i l'ocasió, el retorn de l'exili. El *Diccionari*, paradigma de la precisió i la dada, en el seu darrer tom, publicat el 1991, recull la nostàlgia i el dolor de la pèrdua de la persona estimada.

En altres ocasions es destapa el científic polèmic, que discrepa d'altres investigadors i els atupa amb arguments, dominador com és dels secrets de la llengua. Quan analitza la paraula *fembra* trobam un paràgraf que diu «El diccionari d'Alcover i Moll falseja enterament els fets, en admetre per a *fembra* una accepció 'femella'; amb l'agreujant de donar-la com a acc. bàsica, nº 1: no és més que l'habitual obsessió ingènua del castellà com a «llengua bàsica» que li fa cometre aquesta enormitat», i més avall, «També en això hauré de posar en dubte el judici d'En Moll. Reca desmentir un savi nostre. Amicus Plato!», i encara un poc més envant «Tots els indicis ens fan desconfiar: res no va dir d'això En Moll en la seva monografia del parlar de Ciutadella, on n'hauria hagut de parlar puix...». Que no s'espanti, el lector. «Reca desmentir un savi nostre» portat per la vehemència de la dada exacta i més fiable, un savi a qui dedicà el tom VII de la seva obra, amb aquestes paraules: «home generós amb nosaltres, ell que la noble i quimèrica empresa TORNA en una puixant i grandiosa realitat».

En altres ocasions no s'entretén en timideses ni falses modèsties. Si hom consulta *quadro*, al final de tres pàgines hi ha una remissió a *caire*. Hom hi va, i al cap d'altres tres pàgines més, hi surt la referència a *quadro*: «En cat. s'ha usat bastant una variant purista *quadre* (...), però sempre ha predominat *quadro* (...) a l'acceptació definitiva del qual, amb caràcter preferent, ens hem inclinat sempre els millors, avui ja sense vacil·lar». Avui, era l'any 81, en què, com hem vist, va morir la seva esposa. Fixi's, però, el lector en el verb del fragment **ens hem inclinat sempre els millors**.

Però Joan Coromines s'ha mostrat sempre

un patriota inquebrantable, públicament i vitalment. Com és de suposar, també ho descobreix un dia o l'altre qui sovint gira els fulls del *Diccionari*. No fa una setmana encara que amb uns amics estudiàvem un mot, el verb *guanyar*, i vegi el lector què hi trobarem, exemplificant el sentit de *guanyar la victòria, guanyar lo combat*: ««Tornarem a lluitar, / tornarem a sofrir, / tornarem a guanyar!», les paraules, ai!, profètiques (fins l'última) del President Màrtir, febrer de 1939". L'emoció de la figura evocada li deu fer perdre precisió: cal mostrar el dubte de si en comptes de *guanyar* va ser, en realitat, *vèncer* el verb que usà a la presó estant el President Màrtir, Lluís Companys, que moriria afusellat l'octubre de 1940. Pel cas és igual. Fixem-nos, però, en l'exclamació de dolor que acompanya la fe profètica que aquelles paraules, fins i tot l'última, s'hauran d'acomplir qualche dia.

El lector pot pensar que he centrat l'atenció en allò que no és propi d'un diccionari, i l'encertarà; però també ha de saber que ha estat premeditat. És molt fàcil descobrir quin és el valor científic de l'obra esmentada: basta obrir, a l'atzar, qualsevol tom dels nou que formen l'obra. Qualsevol pàgina, qualsevol entrada. Cada pàgina té dues columnes de text: en pot escollir qualsevol per llegir-ne la meitat. No li caldrà absolutament res més per saber que es troba davant un diccionari únic, elaborat per una persona única, que hi ha dedicat la seva vida. La topada amb la saviesa és immediata i indiscutible. Per això hi trobam aquests retalls de vida bategant dins la fredor de la citació, la documentació, l'argument... i entenem què hi ha esmerçat de vida aquest home en aquesta obra.

També em vull sumar a l'homenatge general i creure'm capacitat per donar fe d'aquest home excepcional que ha enllestit una obra que constitueix un monument incomensurable que ha de romandre per sempre més.

Jaume Morey

**CARPINTERIA
SANCHO**

**MUEBLES DE COCINA Y BAÑO
DOBLE ACRISTALAMIENTO
HERMETICO**

C/. Ciutat, 63 - 07570 - ARTÀ
Tel. 83 55 83

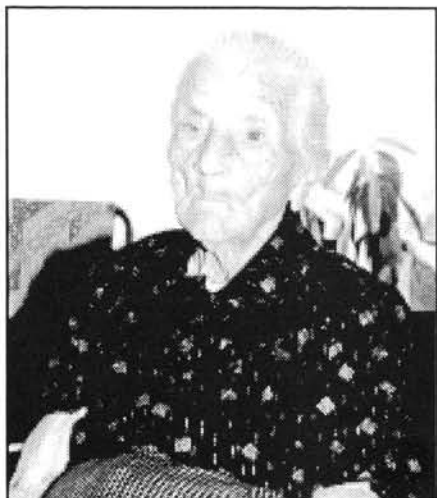
Clàssics - Novetats - Importació

TEIXITS LLEVANT

Plaça Barcelona, 2
Tel. 457078

(Davant l'Estadi Lluís Sitjar. Bus nº 8).
Palma de Mallorca

**ATENCIÓ ESPECIAL ALS
ARTANENCS**

Nonagèsim-novè aniversari

Ahir, 24 de març, madona Isabel Nadal Girart, estadana dels Cabanellins i de sobrenom de «Sa Botiga», complí 99 anys. Guanyar-li 99 barrerons a l'escala de la vida és una proesa digna de lloança. Des d'aquell llunyà 1896, madona Bet n'ha vistes de roses i encarnades. Tota la nissaga de «Sa Botiga» de sempre ha portat el cuquet del ball a l'ample. Fins i tot, els Nadal Girart també són trempats en l'art del glosar. Ala, idò, madona Bet, tingueu coratge perquè la corona dels cent anys és a la volta del cantó.

Un nou escultor a Artà

Fa uns dies que hem visitat un jove artanenc que té la cuolla d'arreglar pedra i donar-li formes variades segons el seu gust o el que li permet la peça.

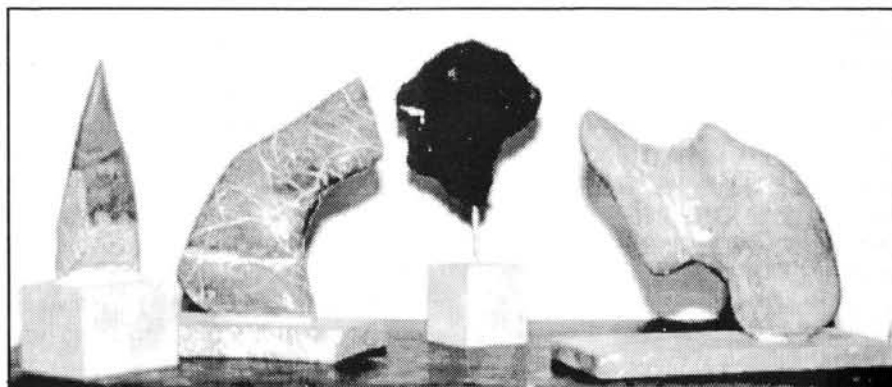
Es tracta de n'Amadeu Josep Canet Esteve, que viu al carrer de La Puresa, 28. Aquest jove té la professió de picapedrer, però una persona que té virtuts d'artista (és en Gabriel de Ses Terres), li ha posat la cuolla dins el cap, de moment com a hobby, perquè és dediqui a fer escultures de pedra al seu estil personal.

Fa devers mig any que a les hores perdudes, els dedica a esculpir pedres. Va per la muntanya i quan troba una peça que li agrada la du a ca seva i amb

l'eina corresponent mira de dar-li forma. Ens va dir que ja n'ha fetes unes 24 i que la major part les té venudes. Preguntat si pensava fer cap exposició, ens contestà que a la darrera col·lectiva de Nadal hi dugué una peça, però això necessita molt de temps. No descarta que dins un any o més i quan tenguí les peces suficients potser es decidesqui a exposar-les.

Férem unes fotos a unes quantes obres que té exposades a ca seva, de les quals en reproduïm una.

Esperem que no es cansi i que aquest de formació que segueix li permeti ser a la volta del temps un fidel representant d'aquesta bona feina de l'escultura al nostre poble.

EL MERCADO INMOBILIARIO SE RECUPERA

Después de Años de crisis y recesión, el mercado inmobiliario ha empezado a despertarse en los últimos meses. Estoy seguro que muchos de los lectores conocerán a alguien quien ultimamente ha logrado vender algo después de años de intentarlo sin éxito.

No obstante, los milagros no existen, y después de una crisis tan larga, la venta inmobiliaria sigue estando llena de riesgos y a veces de disgustos. Los compradores en general, se han vuelto mas sofisticados, y exigentes; saben que los precios han caído mucho en los últimos tres años, hecho que, junto a una oferta a veces abrumadora, en nada favorece a una "buena venta".

Si Usted tiene una propiedad inmobiliaria que quiere vender, confíela a una empresa de probada seriedad y eficacia. En Inmobiliaria BELLAMAR, no le haremos promesas que no podemos cumplir. Le diremos las verdades, basadas en nuestra larga experiencia en la venta inmobiliaria, y trazaremos una estrategia concreta, diseñada para vender su propiedad. Nos cuidaremos de todos los trámites necesarios para que la venta de su propiedad le resulte fácil y rentable.

Tenemos oficinas propias abiertas en diversos puntos de Mallorca y de Alemania. Llámenos a nuestra oficina, y le enviaremos un especialista para estudiar su caso particular.

AHORA TENEMOS OTRO PROBLEMA

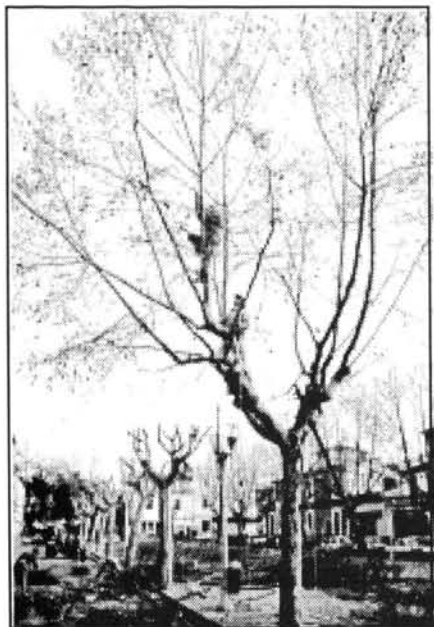
Después de nuestro ultimo artículo: "Quin Problema mes idiota!" (que sigue vigente!) tenemos un problema distinto. Necesitamos casas bonitas

para alquilar. Los requisitos son sencillos, deben tener al menos dos o tres dormitorios, un baño en buenas condiciones, una cocina equipada, una sala de estar, un comedor, un jardín, y mejor si tiene una piscina,y, estar en un lugar agradable para pasar las vacaciones.

De la misma forma que ocurre en la Península, por ejemplo en la Costa Brava, o en el Sur de Francia, tenemos una demanda impresionante para casas de verano y con las temporadas turísticas actuales, la ocupación esta casi asegurada, además de una alta rentabilidad!!!

¿Por que es mejor alquilar varias veces para dos semanas o mas, que alquilar una vez para todo el año? Por que así Usted ganará el doble, y sin tener que estar con la llave cuando llega el cliente, sin perder el tiempo con el papeleo, sin tener que limpiar la casa, sin tener que cuidar de los desperfectos de la casa! ¡Descuidese de estos problemas... nosotros nos preocuparemos!

Lo unico que le tocará, será cobrar un buen alquiler, y tener siempre una propiedad en buenas condiciones. ¿El riesgo? Ninguno! Llame hoy mismo, y Usted saldrá ganando!

Poda d'arbres a la Plaça Nova

El passat dimecres dia 15 de març es va començar la poda dels arbres de la plaça Conqueridor a càrrec de la brigada municipal.

Aquesta feina es fa periòdicament i així es dona més vida als arbres que envolten i embelleixen la nostra plaça principal.

La feina de la poda es fa els dimecres i dijous per no estorbar el mercat dels dimarts ni tenir emprada la plaça de llenya els dies inhàbils (dissabtes i diumenges).

Una vegada acabada aquesta feina, els arbres tornaran treure brostada nova i per les festes patronals de Sant Salvador estaran en condicions degudes d'ombra i adornament.

Canvi d'hora

La nit d'avui dissabte dia 25 a diumenge dia 26 es torna a implantar l'horari d'estiu. És a les dues de la matinada, els rellotges s'han d'avançar una hora, és a dir, posar-se sobre les tres. D'aquesta manera l'horari legal durà dues hores d'anticipació a l'horari solar. Com de costum hi ha gent que s'alegra d'aquest canvi, i altres que se'n dolien, per allò dels canvis en els rellotges biològics de cada persona als quals n'hi ha de més sensibles que no d'altres.

I va de quintos

El mesos de febrer i març sembla que els quintos es posen d'acord per celebrar la seva trobada anual i quasi tots els caps de setmana hi ha dinars o sopars.

Així tenim que el diumenge dia 12 de març es reuniren els quintos del 50 i les seves parelles **El Cruce**, i feren un bon dinar de companyonia, fins i tot n'hi ha que es desplacen de Ciutat i altres indrets on viuen per fer una estona de bauxa.

Foren 42 els comensals, entre els quals s'hi trobava en Toni Ginard, Butler, i com que per fer gloses tothom sap que és una espasa, vet ací algunes de les que va recitar:

*Estimats quintos i quintes
de nostra Vila d'Artà
a tothom vull saludar
i ho dic amb bones tintes,
essent persones distintes
avui tothom és germà.*

*Ara ja som pensionistes
tothom està jubilat
som de sa tercera edat
i feim vida de turistes,
oblidant ses coses tristes
que en aquest món hem passat.*

*És ver que som seixantins
però s'esperit és jove
sa pasta és més de mig tova
però encara tenim grins,
de quan érem tots fadrins
lo bo a dins noltros cova.*

*Hem de seguir endavant
som els quintos del cinquanta
dones i homos feim planta
anc que els anys vagin passant,
sa salut és important
perquè així tothom s'aguanta.*

*Gaudint d'una vida sana
què més podem desitjar ?
amb companatge i pa
tenim el que el cos demana,
tant tu germà com germana
ara ens toca disfrutar.*

*Si vivim com a senyors!
ara sa vida és distinta
presumim de bona pinta
som un grup meravellós,
que el gran Déu Totpoderós
beneixi nostra quinta.*

També els quintos del 69, és a dir, els nascuts l'any 1948 es reuniren el dissabte dia 11 a Sa Porxada per celebrar la trobada anual. Vegeu-los a a foto que es feren després del sopar amb què donaren cos a la vetlada.

AUTOS MORA, C.B.

SERVEI OFICIAL OPEL-GM

Avinguda Costa i Llobera, 55. Artà.

Tel. 83 53 16

Eleccions municipals

A poc a poc es van sabent més dades sobre les candidatures de les eleccions municipals del 28 de maig. El Grup Independents d'Artà ja té elaborada la llista, almenys en els vuit primers llocs que, segons ens ha manifestat un dels seus membres, «són els que podem aspirar a treure». És clar que s'ho plantegen amb molt d'optimisme. La llista és la següent:

- 1.- Montserrat Santandreu Ginard.
- 2.- Gabriel Tous Tous.
- 3.- Joan Ramon Tous Ferrer.
- 4.- Carme Serra Gelabert.
- 5.- Jeroni Ginard Ginard.
- 6.- Joan Andreu Vives Cifre.
- 7.- Benet Capó Cursach.
- 8.- Antònia Fernández Gili.

Es tracta, doncs, d'una llista de renovació. Només el número 1 i el número 6 són ara a l'Ajuntament. La resta són persones que opten al càrrec per primera vegada, llevat de la número 8 que ja formava part de la candidatura del 91.

També circula la notícia, que **Bellpuig** no ha pogut confirmar, que no hi haurà candidatura d'Unió Mallorquina, que actualment té dos regidors a la majoria de govern. Si aquesta dada es confirma, serien dos els regidors més veterans que no anirien a la reelecció: Bartomeu Ginard (Independents) i Antoni Llaneras (ÚM), amb tres legislatures a la Sala.

Tampoc no ha trascendit res encara de les altres dues candidatures que presumiblement es podrien presentar. Es tracta del Patit Popular (diuen que tenen moltes dificultats per trobar qui l'encapçali) i d'Esquerra Republicana de Catalunya (de la qual Àngel Colom va anunciar que aniria encapçalada per Bartomeu Lliteras però que també, segons el que circula, té dificultats per completar la llista amb persones d'Artà).

Túnel obert

Ja torna a estar obert al trànsit el túnel d'Es

Reapertura de Ca'n Pantalí

El passat dissabte dia 18 es va obrir al públic la tenda de Ca'n Pantalí, després d'una temporadeta d'haver estat tancada per obres.

El local té un aspecte totalment diferent de com estava abans. El mostrador, de nou disseny, presenta una nova imatge que crida l'atenció als vianants. La distribució dels objectes també han sofert diferents aspectes quedant tot molt més espaiós i atractiu.

A més de la venda de sempre, hi han inclòs articles artesanals de regal, en mimbre, espart, i altres productes més

moderns. Aquesta tenda resta oberta des de l'any 1943, data en què la va inaugurar l'amo en Joan Bernat, Pantalí, pare d'en Pep. Des d'ara, la regència de la mateixa tenda passa del matrimoni Pep Bernat i esposa, a la seva nora na Margalida Perelló, que ofereix el seu servei als artanencs i a tots els que vulguin visitar-los.

El dia de la reapertura, malgrat la Boda Reial, molta gent va visitar l'establiment i pogué celebrar-ho amb coca i vi que a una taula al carrer es va oferir als clients i a tohom en general.

Vidrier, després d'unes obres de consolidació de la bòveda per evitar els desprendiments que ja s'han produït, almenys, dues vegades. La gent s'ho mira amb una mica de prevenció, ja que no fa cap gràcia que tot i la llum verda dels tècnics torni a passar el que ja ha passat. Tampoc no ha agradat gaire que les obres que havien de durar dues setmanes n'hagin durat devers cinc. Amb tot, la notícia és que torna a estar obert.

Glosa d'aniversari

Aquests Butlers són el dimoni. Tenen un sentit de l'humor altament desenvolupat, i per glosar no hi ha ningú capaç

de safacar-los. Mirau com l'amo en Jaume Ginard Genovard, Butler, celebrà el noranta aniversari:

«Dia quinze de febrer
a les quatre des matí
va ser quan jo vaig venir
en el món Jaume Butler.
He passat sa vida bé,
voldria acabar-la així.
I l'any cinc me batiaren
a dins l'Església d'Artà.
Molta gent que va passar,
per canostrà, me brufaren,
tots deien quan se n'anaren
Que gran el vegem tornar!»

CONSULTORI MÈDIC

Clínic Artà

c/ Clutat, 39 - tel. 83 62 37
07570 - Artà

MEDICINA GENERAL
REUMATOLOGIA
CIRURGIA
DIETÈTICA
REVISIONS MÈDIQUES GENERALS (chequeos)
GINECOLOGIA
PEDIATRIA
CERTIFICATS carnets d'armes
I de conduir

PLA DE DESENVOLUPAMENT DE LA ZONA RURAL - 5B - Programa Operatiu Foner II.

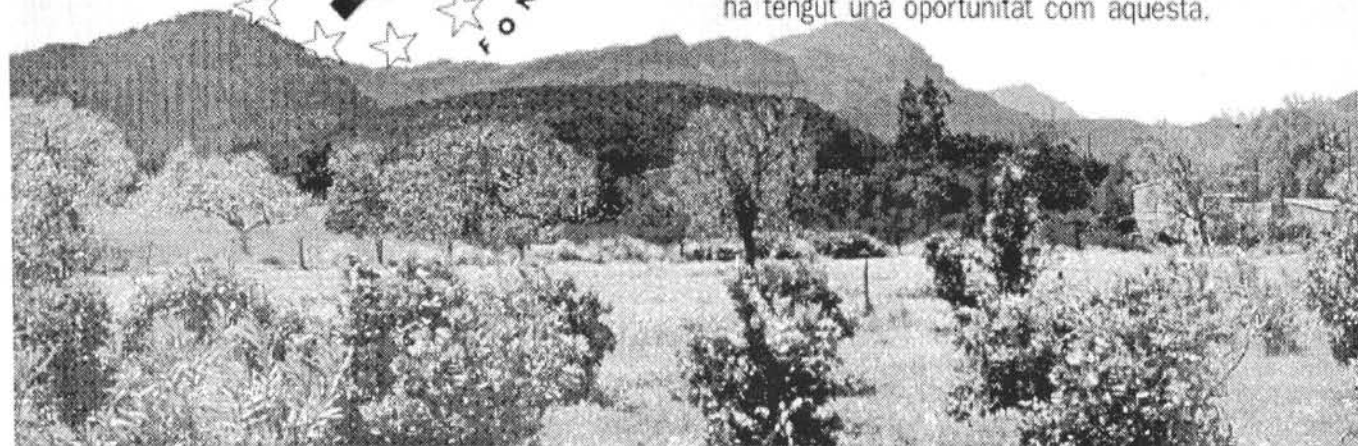
Qüestió d'Empenta

Menorca, les Pitiüses i els municipis de Mallorca inclosos a la zona 5B, podran gaudir prest d'una forta empenta econòmica i social.

Fins el darrer dia d'aquest segle XX, any rera any, s'aniran recolzant i ajudant totes aquelles iniciatives, agrícoles o no, que puguin produir riquesa i llocs de feina a les zones rurals.

Mai com ara, el món rural de les Illes ha tengut una oportunitat com aquesta.

Els objectius són:

- Manteniment i creació de llocs de treball que elevin el nivell de rendes.
- Millora de les condicions de vida, hàbitat i desenvolupament cultural en la zona.
- Protecció i valorització del medi rural i del paisatge.
- Afavorir l'assentament permanent de joves en els nuclis rurals.

Accions:

- Infraestructura rural.
- Dotació d'obres per a la millora del món rural.
- Diversificació agrària.
- Foment de l'associacionisme agrari.
- Règim d'ajudes per a la petita i mitjana empresa.
- Accions a favor de la localització d'inversions productives.
- Lluita contra la desertització i l'erosió.
- Conservació d'Espais Naturals protegits i vida silvestre.
- Protecció i millora de la coberta vegetal.
- Prevenció i lluita contra els incendis forestals.
- Accions mediambientals i de recuperació de l'entorn en nuclis rurals.
- Renovació i desenvolupament dels nuclis rurals.
- Dinamització dels municipis rurals.
- Formació Professional Ocupacional.
- Formació d'ocupats.
- Accions específiques d'orientació i assessorament.

Per a més informació dirigiu-vos a:

**FEOGA-O
FEDER
FSE**

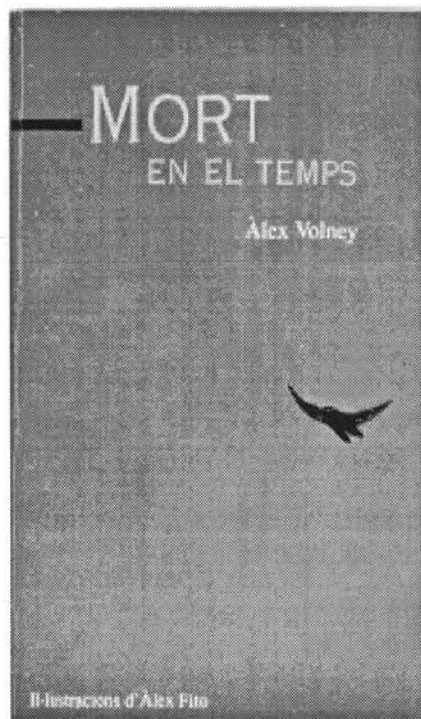
Consorci per a la
dinamització econòmica
al medi rural - zona 5B -

C/ Eusebi Estada, 145, 07008 Palma
Tels (971) 75 15 02 75 37 43 • Fax (971) 75 53 33

GOVERN BALEAR

Mort en el temps

El passat dia 20 de març es va presentar un llibre de n'Alex Volney, il·lustrat pel fill d'En Jeroni Fito, a BLAU, escola de disseny de Palma.

A continuació volem donar a conèixer el breu però encertat pròleg (pòrtic), del que és autor en Jaume Santandreu. Diu així:

«Si no us heu acarat mai amb la sensibilitat despullada, si no us heu enfrontat mai amb la tendresa mascle, si no us heu desafiat mai la senzillesa directa, no passeu del pòrtic d'aquest llibre. Seria com profanar la tomba d'un amic mort en el temps, però viu per sempre.

Tan dreturer, tan nuu de còs i d'esperit que el brull l'hi creix just enmig dels dits. Tan coratjós que desafia a Crist. Tan just que ressucita, fent-lo seu, llinatge de l'avi perseguit. Tan irònicament realista que vol viure l'infern, mentre

Programa d'Educació Vial

Durant aquesta segona quinzena de març i la primera d'abril està previst que es dugui a terme a les distintes escoles d'Artà el Programa d'Educació Vial Artà'95, programa organitzat pel Servei Municipal d'Orientació Educativa i per la policia local de l'Ajuntament d'Artà.

Una de les novetats que es preparen enguany són uns itineraris que faran els alumnes d'Educació Infantil i de primer cicle d'Educació Primària pels voltants de l'escola. La policia local els acompanyarà i així es podran treballar temes com el coneixement de la pròpia policia municipal, el saber evitar els perills propis de la via pública, el reconeixement de les parts i elements de la citada via pública, i el saber travessar i caminar correctament pel carrer.

Aquesta activitat està en consonància amb la línia d'actuació ja establerta en anys anteriors d'apropar al màxim les activitats del programa a la vida real de manera que el que s'aprengui amb aquelles sigui de la màxima utilitat en aquesta. Això a vegades suposa abandonar activitats (com ara circular en cotxets pel parc infantil de trànsit) potser més motivadores però poc adequades per a l'assoliment dels objectius establerts.

Per altra part s'ha de dir que enguany, com en anys anteriors, també es conta amb l'aportació de material didàctic de

se'n fot del marruqueig de tórtora dels hippies i dels yuppies, que creixen com òlibes grasses a vorera de mar.

Però tan entranyable que, al seu pati ja no hi caben totes les primaveres del món. Aquest primer poemari d'Alex Volney, aquestes simplíssimes grafies d'Alex Fito no són una obra. Són ells. Anau-hi molt alerta. Enrampen.

El comiat l'escriu el nostre amic i

la Comandància Provincial de Trànsit, entre d'ell, cintes de vídeo, llibres de lectura, fixes pels alumnes, làmines de les senyals, diapositives, transparències i inclús un programa informàtic amb el que es pot aprendre de manera fàcil i divertida aspectes com les senyals de trànsit i les normes de circulació del vianant.

Finalment hem de fer referència a la necessària col·laboració de tots, especialment dels pares, per assegurar que un programa d'aquestes característiques sigui realment efectiu. Ensenyar el coneixement de les normes i el significat de les senyals és una passa concreta i bàsica que es dona amb aquest programa d'Educació Vial però per establir l'hàbit del respecte quotidià a aquestes normes i senyals fa falta l'exemple i l'exigència continuada de pares, professors, agents de l'autoritat i adults en general.

col·laborador **Jeróni Fito**, que diu el següent: «Aquest llibret s'acabà d'imprimir als tallers de Prodisa, Barcelona. Editat per Bec Farrutx, el dijous dia 9 de febrer de 1995, festa de Sant Alexandre, escrit per Alex Volney i dibuixat per Alex Fito, dies després que la Candelària encengués milions de punts de llum als ametlers, florits així, en memòria de l'amic mort en el temps».

POMPAS FUNEBRES ARTANENSES

Plaça Orient, 6 - Capdepera
Para avisos y preavisos:
tels. 56 30 96 y 56 39 34

NOCTURNOS Y FESTIVOS

Excavaciones SEBASTIAN SASTRE EXCAVADORA MINI

C/. Son Servera, 29
Tel. 83 65 59

07570 ARTÀ
(Mallorca)

Retirada de cotxes vells

El divendres passat dia 17 de març, una dotació de la policia municipal es va desplaçar al bosc de Sa Canova per tal de procedir a retirar distints cotxes vells abandonats dins el pinar. N'hi havia més de deu, concentrats gairebé tots en un lloc que s'havia convertit en un cementiri salvatge. Precisament al lloc on, anys enrere, s'hi feien extraccions il·legals d'arena. A la foto veim un moment de les maniobres.

El passeig marítim de la Colònia, endavant

El passat dijous dia 16 visitaren l'Ajuntament dos representants de la Direcció General de Costes, un tècnic de Palma i un altre de Madrid, per tal de supervisar in situ l'avantprojecte del passeig marítim de la Colònia de Sant Pere, encomanat a l'arquitecte municipal. Un cop visitat el tram que afectarà les obres a la Colònia mateix, es personaren

a la Sala per tal de revisar l'avantprojecte que, després de petits detalls que s'han d'esmenar, esdevindrà el projecte definitiu que d'aquí a pocs mesos s'aprovarà a Madrid per tal de fer-ne l'aprovació i iniciar el procés d'adjudicació d'obres i els corresponents tràmits legals per als seus inicis que, en principi, es preveu cap allà el mes d'octubre, una vegada hagi acabat la

temporada turística. Segons fonts municipals, la participació que l'Ajuntament haurà de fer per sufragar els costos es va fixar en 10 milions de pessetes, aproximadament un 10% del cost total (prop de 100 milions), que ja es preveuran en els pressupostos del 95, també a punt d'aprovar. L'adjudicació de les obres corre a càrrec de la Direcció General de Costes.

FOTO TORRES c/ Ciutat, 2 - Artà tel. 83 60 88

**Paga 2 carretes de 24 exp.
y llévate 2 de 36**

Interés Fijo

50%

Interés Fuji

100% CALIDAD DE IMAGEN

FUJIFILM

CENTRE FUJI

Vicenç Martí, regidor d'Els Verds-Iniciativa per Catalunya

A Arenys de Mar la solidaritat internacional la feim així

Una vegada tancada l'exposició «Viure a Guatemala», Vicenç Martí, regidor d'Iniciativa per Catalunya-Els Verds, (el que seria Esquerra Unida a Mallorca) d'Arenys de Mar ha vingut a retirar-la i hem aprofitat l'avinentsa per demanar-li com duen aquests temes al seu municipi.

Bellpuig.- Com s'ocupa el teu ajuntament d'aquests temes?

Vicenç Martí.- Arenys és un poble de 12.000 habitants, un municipi de vorera de mar, dedicat bàsicament al comerç, la pesca, un xic d'indústria tèxtil i serveis (turisme barceloní, segona residència, restauració etc.). És un ajuntament més be conservador. En l'actualitat governen els socialistes, coaligats amb el PP; i a l'oposició som Convergència, nosaltres (IC), i Esquerra Republicana. En general els ajuntaments es llven de sobre tot el que és ajuda internacional. En el millor dels casos, es conformen de donar una part del seu pressupost a una entitat superior (a Catalunya, el Fons Català de Cooperació) sense involucrar-se directament en aquesta problemàtica. Malgrat que això és positiu, i està bé que ho facin,

L'Exposició partí cap a l'Institut de Canet de Mar. Tres paquets per veure el món d'una altra manera.

nosaltres creiem que és bo involucrar la població, i que a partir de les demandes de la teva població puguin sortir projectes realitzats, i contralats per entitats del mateix poble amb el suport de l'Ajuntament.

B.- Concretament, teniu qualche experiència en aquest sentit?

VM.- A Arenys hi ha des de fa molt anys una tradició de cooperació amb el tercer món. Un antic regidor del meu grup viu a Nicaragua on ha participat en un projecte de construcció d'habitatges per a la població; la seva dona, Carme, s'ha

encarregat de l'organització de l'escolarització de nens d'educació especial. Des d'Arenys, sempre a partir dels projectes de la Carme, hem enviat diners des de l'ajuntament per a cooperar en aquestes tasques. També, per altra part hem cooperat amb institucions religioses locals en beques escolars a nens de colombians... Actualment el batle, encara que estic a l'oposició, m'ha permès ocupar-me i assumir la representativitat de l'ajuntament en tot el relacionat amb Guatemala.

B.- Hi ha consens entre tots els partits?

BAL - 090 Telefax 586470
Telex 69565 VGOR E

Calle Binicallera, 12 Carretera Cala Agulla, 19
Tels.: (971) 585515 - 585552 Tels.: (971) 564300 - 564017
CALA MILLOR CALA RATJADA

NUEVA YORK Y TRIANGULO DEL ESTE, 9 días. Salida en grupo desde Palma.
Del 13 al 20 de abril173.800 ptas.
(visitando PHILADELPHIA, WASHINGTON Y LAS CATARATAS DEL NIAGARA).

NUEVA YORK, del 7 al 14 de abril y del 13 al 20 de abril...128.900 ptas.

ESPECIAL SETMANA SANTA 1.995

LONDRES , del 13 al 17 de abril, 5 días por	47.900 ptas.
VENECIA , del «	59.800 «
ROMA , del «	64.900 «
LISBOA , del «	59.700 «
CERDEÑA , del 13 al 18 de abril	59.950 «
PARIS , del 13 al 17 de abril	56.500 «
MADRID Y ALREDEDORES , del 12 al 16 de abril	41.500 «
CANTABRIA AL COMPLETO , del 13 al 17 de abril	46.600 «
ANDORRA , del 13 al 17 de abril	37.500 «
GALICIA , del 12 al 17 de abril	59.500 «
PIRINEO ARAGONES , del 13 al 17 de abril	49.500 «
ZARAGOZA Y ALREDEDORES , del 13 al 17 de abril	49.500 «
ANDALUCIA, CORDOBA, SEVILLA Y GRANADA ,	53.500 «

VM.- Per mi és un honor i una satisfacció dir que sí. És evident que hi ha hagut algunes discussions, però al final hem arribat a un acord. Aquestes discussions, fins i tot prolaxes, també ens han servit per tenir criteris per situar-nos en el que es diu l'ajuda al quart món, és a dir la política d'assistència social i l'ajuda a la població marginal o marginada: desocupats, persones sense recursos, etc. Quan vam començar a parlar d'aquests temes, alguns, amb postures conservadores, van veure una contradicció en el fet d'ajudar el tercer món quan aquí també tenim gent marginada, pobra. És evident que la gent que manifestava aquest contra sentit no s'havia mostrat mai com a defensora de la qualitat de vida i els drets d'aquesta població marginada. De totes formes aquesta reflexió ha servit per ampliar, amb els seus vots, l'ajuda tant al tercer món com a l'assistència social local. Tant per una àrea com per a l'altra no hem quantificat una partida tancada, sinó que en funció del projecte que es presenta, l'ajuntament concedeix o no concedeix. Entre les dues àrees podem estar en torn a

l'1,5% del pressupost ordinari, que puja al voltant dels 800 milions.

B.- Quina relació té l'ajuntament amb el grup Arenys Solidari?

VM.- És evident que en els pobles petits tothom ens coneixem i que quan una gent que ens dona totes les garanties ens presenta un projecte de solidaritat amb el tercer món, els hem de fer costat. Fora aquesta relació, entre administrat i administrador, no hi ha cap vincle amb el grup Arenys Solidari. Això ens porta a valorar el fet que la participació ciutadana a l'hora d'intervenir en el pressupost es pot fer d'una forma àgil i satisfactòria.

B.- Això no pot arribar a fer que les entitats o ONGs, passin a dependre quasi exclusivament dels pressuposts de les administracions?

VM.- No, tal com jo ho veig, no. En primer lloc perquè les ONGs han de tenir altres fons d'ingressos (quotes de socis, campanyes de recollida de diners o materials, etc.) en segon lloc perquè l'ajuntament no realitza el projecte, i únicament el subvenciona, controlant, això sí,

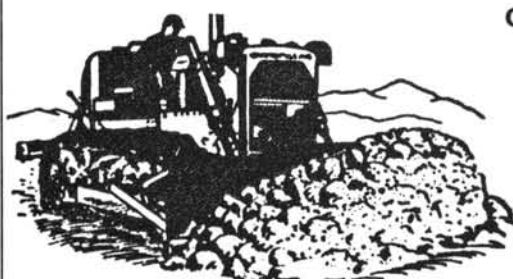
la despesa.

B.- Has pogut parlar amb persones que estan impulsant un projecte similar al vostre a quí a Artà. La cosa està més verda que a Arenys...

VM.- Home, els inicis mai són fàcils, però per altra part han mostrat una capacitat d'organització important. Ara el que es tracta és que sàpiguen engrescar i involucrar la gent en aquest projecte i que a partir d'aquesta pressió l'ajuntament segueixi essent sensible a aquestes demandes. Per la conversa que vaig mantenir amb el vostre batle, Miquel Pastor, he pogut percebre una actitud molt positiva i favorable.

B.- Sí, de fet l'ajuntament ha pagat les despeses de l'exposició, unes 30.000 pessetes. Estam en precampanya electoral. Això de la solidaritat i el 0,7%, du o lleva vots? és tema de campanya electoral?

VM.- Jo penso que no lleva vots, al contrari, és tema de campanya electoral, nosaltres el portem dintre del nostre programa electoral, demanem el 0,7% i ens comprometem a dur una regiduria per la solidaritat amb el tercer món.

CONSTRUCCIONES

DESMONTES

ASFALTOS

AGLOMERADO

EXCAVACIONES

PLANTA DE AGLOMERADO

CANTERA DE ÁRIDOS PROPIA

ALQUILER MÁQUINAS

COEXA, S.A.

DELEGACIÓN EN CALA RAJADA:

Vía Mallorca, s/n - Tel. 56 37 48

BOMBA HORMIGONAR PROPIA

HORMIGÓN PREPARADO

CONTROL CALIDAD

LABORATORIO

Hormigones

FARRUTX, S.A.

C.I.F. A - 07 254188

PLANTA: Ctera. Artà - Alcúdia, km 4
tel. 83 56 88 Fax: 56 52 67

Un dia en la vida de...

Joan Ginard Brunet, a l'espera d'un doble transplantament

Jaume Morey.-Dins les vides més properes i aparentment més trivials també hi ha vivències denses. El cas d'en Joan Ginard, Butler, pareixia així i amb aquest ànim li vaig proposar l'entrevista. No ho veia clar, va dir. Estàvem d'acord que s'havien d'evitar sensibleries. «Jo som normal i duc una vida normal», però aquest era el sentit: la normalitat en unes condicions singulars. Acordàrem de fer la prova, a veure què en sortia. I aviat va veure que sí que podia tenir sentit la seva història...

L'experiència vital d'en Joan no és habitual, però tampoc no és única, ni tan sols dins Artà, on altres persones tenen situacions equivalents. Ell no vol consideracions especials i té tot el dret del món a ser tengut com una persona com qualsevol altra. Coincidíem en una cosa: no ens podem ignorar, i saber com viuen els teus veïns, els teus coneguts, saber-ho des del respecte mutu, enriqueix totes les vides. Així vaig anar a ca seva, i el vaig trobar a punt de fer-se un dels controls diaris de sucre a la sang: un petit instrumental, una picada, una gota sobre un plàstic, que introduí dins el lector. Als pocs segons, una pitada va anunciar la lectura: 98.

Joan Ginard Brunet.- Com més controls et fas, millor. L'endocrí em va instruir, i em va dir que com més control, menys efectes secundaris. Jo ara, ja ho veus, estic a 98, com una persona que no té sucre, com tu per exemple. L'autocontrol és necessari perquè ja em digueren que en això jo era el meu propi metge. Fa deu anys que som diabètic i em vaig instruir bé. Quan era ingressat a Son Dureta els metges m'enviaven els al·lotets als quals se'ls havia manifestat la diabetis perquè vessin com ho feia: vaig aprendre tot el que em digueren. Sé què he de fer amb la insulina...

Bellpuig.- Però què va ser primer, la diabetis o...?

JGB.- Quan feia un any que era casat se'm varen manifestar els problemes amb el sucre. M'ingressaren i hi vaig estar un poc més d'un mes. El dia que havia de venir d'alta, que ja tenia el boliquet fet, em digueren «Ara t'hem trobat problemes en el ronyó». No, no

és que m'ho provocàs el sucre, perquè quan era al·lot ja vaig haver de jeure moltes temporades amb repòs absolut per problemes d'albúmina... Em deien que eren problemes de creixença però pel que s'ha vist ja era que els ronyons no em funcionaven bé. El sucre degué accelerar el procés. Si el destí meu era diàlisi als 50 o 60 anys... hi he hagut d'anar més prest.

B.- Per què no ens expliques què sols fer un dia normal?

JGB.- Un dia normal... quin? El que vaig a diàlisi o el que no hi vaig?

B.- Avui, per exemple.

JGB.- Com avui... M'aixec sobre les 6'30, me mir el sucre, em vestesc i me'n vaig a Manacor. Des de les 08:15, quatre hores i mitja connectat a la màquina, assegut a una butaca i amb un braç immobilitzat. La sang passa pel filtre un parell de vegades, l'equivalent a 75 litres. Així es neteja. Quan em desconecten, esper una estoneta a partir. Venc, em torn mirar el sucre... a vegades puc dinar i a vegades no. Si tenc el sucre alt m'he de posar insulina i he d'esperar una hora o una i mitja per dinar. El capvespre me'n vaig a la fusteria del germà i si té qualche encàrrec, el faig. Anar a Manacor a comprar una eina... jo què sé, per passar el capvespre i estar distret. Com més distret estàs menys penses en malalties. Això ho tenc ben comprovat, com més activitat té una persona, molt millor. Si te t'acoquines amb una malaltia... mala cosa.

B.- I físicament com et sents?

JGB.- Si no faig excessos... No puc fer feina, no puc fer una partida de tennis, que m'encantava, tot l'esport... Dieta? No... si vaig alerta, no.

B.- Dius de no pensar en la malaltia. Hi degueres haver de pensar...

JGB.- Molt. Vaig haver de renunciar a tot. M'agradava molt l'esport, però no podia i ho vaig haver de deixar. Em va suposar un trauma molt fort. Deixar la feina també em va... mai no havia estat de baixa, i en vaig fer fins que no vaig poder més, fins que vaig començar a diàlisi; però els dos o tres darrers

anys, ja amb la malaltia detectada, vaig fer feina.

B.- Ja eres casat i tenies un fill...

JGB.- El nin havia nascut el mes de març i vaig començar la diàlisi en el setembre. Esperar el fill em va ajudar molt, perquè eren els mesos més dolents, però el fill em donava il·lusió, ganes de lluitar... Mira, com t'he dit abans, jo no vull que ningú em tenguí llàstima. Dins la meua situació jo vull dur una vida el màxim de normal, fer el que puc fer, i el que no, no. Vull que em tenguin pel que som. Res de «pobre al·lot...», perquè no aclareixes res. Dins el que jo pugui, vull ser totalment normal. Per això estic esperant... dia 8 de maig torn a Barcelona a veure si això del doble transplantament... Hi aniré per posar-me en llista d'espera. No hi estava, perquè no acabava d'estar decidit al transplantament de pàncrees, però en els darrers quatre anys la situació ha mudat... Sí, em transplantarien un ronyó i una part de pàncrees.

B.- I com ha estat aquest procés de decidir-te?

JGB.- Sí... hi ha una part de risc, però els metges m'ho aconsellen perquè el medicament contra el rebuig és el mateix i ja que jo necessit els dos òrgans... Que com ho veig?... hi ha una part de por, però també pens que no seré el primer. Conec gent que s'ha fet el doble transplantament a Barcelona i du una vida completament normal. Això m'anima, perquè ni diàlisi ni problemes de sucre, poden tornar a fer feina, a fer esport... A mi m'agradaria tenir una qualitat de vida que no hagués d'anar cada dia i mig a la màquina, ni haver-me de controlar tant el sucre... Quantes per dia? Depèn... set, o vuit, dies quatre. Depèn si not o no qualche problema: mal de cap, mareig, debilitat...

B.- Em contaves el teu dia. El capvespre anaves a distreure't a la fusteria del teu germà...

JGB.- Sí, per entretenir-me, però som pensionista i no puc fer feina, i físicament tampoc aguantaria. Més tard, sop. Meng amb molt poca sal. No me'n puc anar prest a jeure. De tard m'he de fer un altre control per saber

VIDRIO ALUMINIO SANEAMIENTO VIALSA

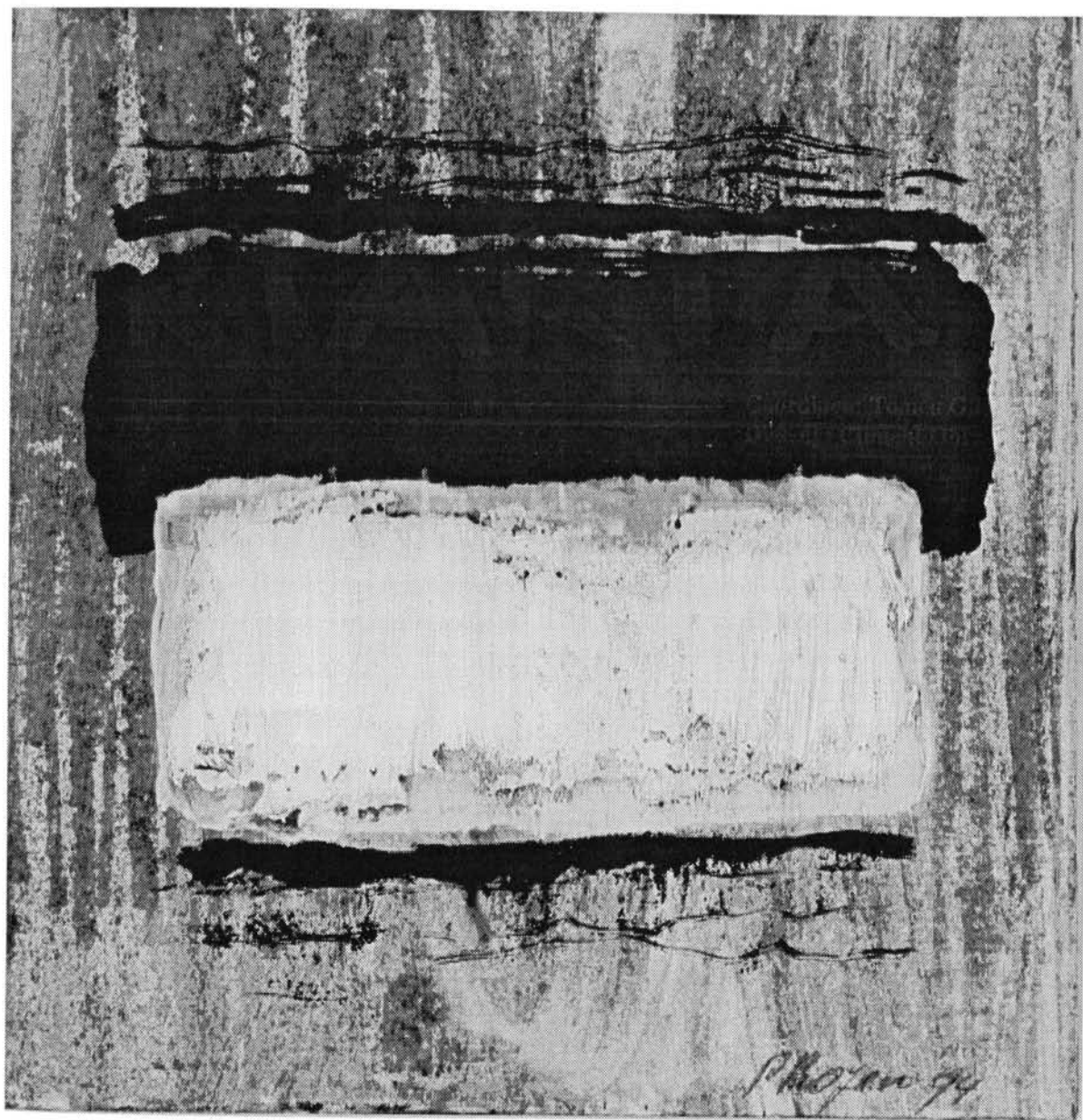
J. Bernad, J. Zafra i J. Genovard

Ctera. Santa Margalida, 57 -Tel. 83 66 35
ARTÀ (Mallorca)

ARTARÀ.

nº 4
any II

Coordinen: Tomeu Gili / Miquel Mestre
Disseny: Climent Obrador

Peter Royen. S'Alzinar - 1994.

PENTALOGIA (I)

L'ESPAI

L'espai és format per l'horitzontal, la vertical i la profunditat. (I un poc sí que m'ha costat, però crec que encara podré seguir).

L'horitzontal és la font de la vida: la vida nasqué al mar i el mar és horitzontal, perquè si no vessaria. També l'amor es fa en horitzontal, que és la manera més còmoda de fer-ho. (Hi ha el Kama-Sutra, però si es pot juntar plaer i comoditat toques amb un dit al cel). I l'horitzó també és horitzontal, perquè la vida infinita és inabastable.

La vertical és l'home (o almanco això és el que creu quan aconsegueix la verticalitat per gaudir amb l'horitzontalitat). És el poder, el sosteniment (les parets són verticals per poder sostenir els quadres), la soca i el ceptre: un rei (tot i que no deixa de ser rei) ho

és més com més vertical pot mostrar-se. I pensau que de rei només n'hi ha un (per sort) i l'u és el paradigma de la posició erecta.

La profunditat és la dona, i no és qüestió de creença, és realitat: des de l'entrecuix fins al cervell. Hi ha profunditats que són com a coves: fondes, fosques, buides, punxudes i humides. D'altres són com a túnels: fondes, il·luminades, enrailades, llises i humides. La profunditat és la corona, perquè un rei necessita reina (hi ha una petita tendència a imitar el pitjor de cada part) i dins un joc de figures impossibles s'acobla amb la vertical i accepta mimar l'horitzontal per poder donar vida.

L'espai té tres parts, com la vida. El problema és quan hom redueix la vida a les tres parts de l'espai.

LES PARAULES.

Hi ha molts tipus de paraules. Hi ha paraules molt curtes com sí, no, i, restricció; i n'hi ha de llargues com paral.lelepípede, municipalització i tren. Hi ha paraules petites que s'escriuen amb plomí i entre dues ratlles paral.leles; i hi ha paraulotes que van molt bé per llegir-se des de lluny perquè són molt grosses. Hi ha paraules belles com viola, escorça, ventre i pell; i n'hi ha de lletges com cotxe, revatuadell, tecnòcrata i flat. Hi ha paraules simètriques com pop, cuc, waw o respecte, i d'altres que ho volen ser i pateixen un desgavell que espanta: parrup, àpode, jull, secció i apoplexia. Hi ha paraules mentideres com presagi, senyal o llavor; i hi ha la paraula hipocorístic que, tot i fluctuar entre la hipocondria i la hipocresia i no acabar de ser ostensiva, diu sempre la veritat.

Déu ho va fer tot de paraula (i amb la seva infinita omnisaviesa va anar ben prou alerta de signar cap document per por que se li demanassin responsabilitats). El poble (pobre, sempre tan pobre) va fer els fets i els científics els transformaren en paraules i ara treballen amb elles com si fossin eines de foraviler. I els poetes juguen amb les paraules i la seva ingenuïtat com els nins amb la pilota.

Llavors, els filòlegs i els filòsofs ens recorden que paraules és una paraula i comencen a emparaular les paraules, i les paraules que emparaulen paraules són metaparaules que pateixen les mateixes dèries que les paraules que emparaulen. I les paraules que emparaulen paraules també es poden emparaular i així ad infinitum (que són dues paraules que existiren temps enrera i que ara ja són mortes, perquè les paraules moren i cal enterrar-les sense patiments ni dol, ja que d'altres en vendran i tal dia farà un any i que tots ho vegem amb salut i en companyia dels nostres).

Les paraules serveixen per a tot, i res no hi ha sense paraules. Però pens recordar que les paraules són perilloses, molt perilloses, perquè dins la seva eterna ambigüïtat poden contenir el coneixement immens de l'infinit o l'ífinim buf del cervell d'una mosca. I amb l'embarbussament que fan les paraules, tots ens sentim satisfets i tranquils, perquè les paraules són l'únic que guardam, recordam, calculam, calibram, jutjam, prodigam, prometem, tenim, produïm, prohibim, patim, gaudim i fruïm de tot allò que no són paraules i que és l'espai que hi ha entre la nostra guixa i el sostre del cel.

«SUITE MÍNIMA»

(Antologia)

Lluís Maicas

Lluís Maicas. (Inca, 1954). Dotat d'una imatge corporal alternativa i injustament desposseït del seu patrimoni capil·lar, circumstàncies només compensades pel gaudi de minses malalties que l'han acompanyat, és autor de «Bèsties Domèstiques» (1991), «Bricolage-à-trois» (1992), «Auditoria» (1993) i «Suite Mínima» (1994).

I

Escatimes cos -usura de la pell- a cada frec
de mànec. Romans oberta i resignada al veïnatge
del meu volum asimètric, llescant-me adesiara
amb trinxet d'ungla i esmalt, petjant aquest
meu paratge, gep i panxa, toponímia d'atlas
malparit. Inútilment maldes per estrafer el
falset que ompl ganyot i gola, car malparlat
sovint begut sempre drogat de tu, només desitj
estuprar-te. Esdevens flexible sota còdols germans
i de biaix intent debades vèncer el buc, jaç
i fura, caçador caçat, llebre maquillada.

II

Puc trescar aquesta fràgil geografia,
turó on hi verdeja la llentrisca,
amb la fragància de cada regió del teu cos.

Alfabeguera als cabells i herba-sana als dits,
romaní als pits i moradui a la pell.
Fonoll al mugró i murta a la processó.

VII

En l'excés, tort, excel·leix
l'obscc. I en la nit, perdut,
ni l'escrúpol balder,
ni el límit de la flastomia,
ni la llengua de fantasia
són prou per satisfer
la fam del trinxet nou,
la sequera de l'ermot.

Trau descordat botó no clou
ni s'estronca bram ni dol
amb pregàries. Sols balquena
sadolla la gana, ompl el cup
de rapa i de portam el grop.

V

Vessin ara ungüents i pocions
-donzell, trementina i matapoll-
dins el trau que em fer i sagna,
badat com roella que el cascall
no calma i sent l'ardor que esclata
en l'erupció de pus i lava.

Vessin ara ungüents i pocions
-colofònia, gínesta i ginebró-
dins la nafra que supura icors
i benzina, azotina que estalla,
abundors que es derramen tudant
la saba que conté sement i ambre.

VI

Càmfores d'orient no apaguen
l'ànsgia assedegada de conèixer
el bell miracle vascular que
aixeca la botavara, el misteri
arcà que ens acosta al baume
d'una pell i no d'una altra.

ESCRITURES DE NINGÚ

Miquel Mestre

7 x 7

1

Roca. Illa. Deserta
 platja on el temps s'atura,
 on res no es mou, ni l'aire
 ni el frec del mar ni ones
 que s'emportin els ecos
 apaivagats del somni.
 Tu i jo: quietud perfecta.

2

Rera el combat dels cossos
 l'elemental silenci
 d'uns llavis closos torna
 envair tot l'ermatge
 dels fulls en blanc. Estranyes
 aus nocturnes dibuixen
 amb el vol cercles, signes.

3

Un lent so de campana
 de molt lluny ens arriba.
 Qui és el mort?, preguntes
 mentre els teus ulls em sotgen.
 El mort sóc jo i encara
 no sé com dir-t'ho. Fosca
 grisor d'alba s'atansa.

4

Un record de futura
 mort em glaça el cor. Ara,
 mentre lleument els arbres
 esdevenen de gebre,
 miro com l'hivern calla
 i la neu emblanquina
 turons, camins, marjades...

5

Recordaré del poble
 potser el vell santuari
 o bé el castell en runes,
 unes poques muntanyes,
 unes cares amigues...
 Talment tresor intacte
 en serviré les formes.

6

Que no t'espanti aquesta
 trista cançó cansada:
 també he viscut la closa
 felicitat del somni
 i he navegat en barca
 per reposades aigües.
 L'Art m'és mar i naufragi.

7

Talment secreta i dolça
 beguda enverinada,
 la paraula m'és tòxic
 que me guareix i em mata.
 Escric sols epitafis
 en els jardins de l'aire.
 Suportaré la calma?

si estic bé o si he de tornar menjar un poc. Si no vaig a diàlisi m'aixec un poc més tard, berén amb el meu fill i després procur distreure'm. Si no vaig a la màquina procur desconnectar durant aquest dia i mig que tenc. M'agradava molt anar a pescar amb barca, però fa tres anys que el sol ja em guanya i no hi puc anar. A vegades jug amb el fill a futbol, o anam a fer una excursió amb la dona i el nin...

B.- Aquesta normalitat que cerques, dins aquestes limitacions...

JGB.- Procur dur-la, ho procur... al màxim. Però no t'ho acabes de creure mai, perquè cada temporada tens o una cosa o l'altra. Per poca cosa se't destrempa el sucre, o la tensió... El darrer pic, que vaig menjar una cosa en mal estat, vaig fer dues setmanes a Son Dureta, amb 25 de màxima i 15 de mínima: tres dies a urgències, nou amb sèrum... Això et tira molt en terra, però et tornes aixecar, i...

B.- Tens 33 anys, i començares...

JGB.- Als 26.

B.- Tu creus que ha mudat la teva concepció del món?

JGB.- Sí. Quan estava bo només feia feina. Després descobreixes que hi ha altres coses més importants que no els doblers, que la vida és bella per viure-la i que hi ha tantes coses que deixes sense... Te n'adones que el tresor més bo és la salut quan la perds. El meu fill? Jo tenc molt de temps i en pas molt amb

ell. Xerram, procur que raoni... però també procur que no detecti... com t'ho diria... que no detecti massa malaltia, que no em vegi acovardat, que em vegi normal, amb actitud positiva, amb ganes de fer moltes coses. Projectes? I tens família i has d'anar pensant, però m'ho mir més tranquil·lament. Els projectes no passen davant haver de viure la vida amb tranquil·litat, fora aquell estat nerviós de quan ets jove i vas a tota... la perspectiva canvia. Sí, som optimista perquè el món, d'ençà que és món, sempre roda i no s'atura. A vegades penses que el món no és just, però ningú no pot triar. Saber les pròpies limitacions és primordial. Pots viure bé. Jo tenc una qualitat de vida bona, tot i que som conscient que m'estic deteriorant a poc a poc. La diàlisi et va espenyant i per això vull

provar el transplantament, per una millor qualitat de vida. Jo, quan estic bé, em trobo molt bé. Tampoc no serveix de res queixar-se.

(Passa a la plana 22)

COMUNICAMOS A NUESTROS
CLIENTES QUE, A PARTIR DEL
1º DE ABRIL,
NUESTRA SUCURSAL DE ARTÀ,
CALLE CIUTAT Nº 51,
SE DEDICARÁ DE PLENO A LAS
FIESTAS DE CUMPLEAÑOS,
BAUTIZOS, COMUNIONES,
BODAS, ETC., CON
FABRICACIÓN PROPIA DEL
MISMO ESTABLECIMIENTO.

ASIMISMO, TAMBIÉN HABRÁ
EXPOSICIÓN DE LOS ARTÍCULOS
DE COMUNIONES, BAUTIZOS,
RECORDATORIOS, ETC.
EL HORARIO QUE REGIRÁ TODOS
LOS DÍAS SERÁ

(excepto domingos y festivos) :

Mañanas: de 8 a 13 horas.

Tardes: de las 17 a las 20 horas.

Un dia en la vida de...

(Ve de la plana 21)

De res, no serveix de res. Tenir ganes de lluitar és més important, tenir l'esperança que qualche dia podràs tornar a fer el que feies abans, més o menys. Que si te'n vols anar vuit dies de vacances, te'n pots anar. No com ara, que has de concertar sessions de diàlisi i no per tot és possible. He anat tres pics a Andorra a esquiar. L'esforç físic no és excessiu, tenc assistència... m'agrada molt. La mar? Els dies de diàlisi no hi puc anar, però l'endemà sí...

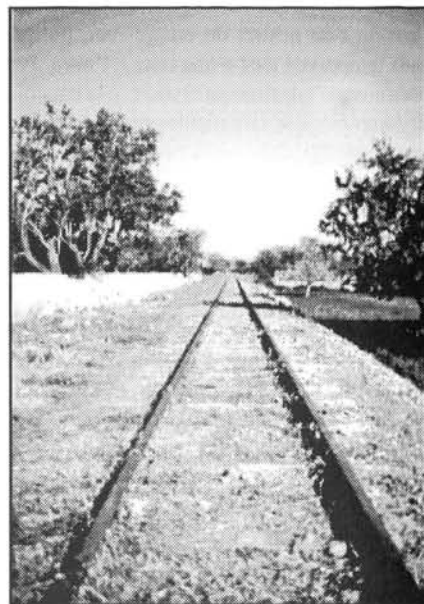
B.- Tens esperances en el transplantament...

JGB.- Sí, sí... la medicina ha avançat molt i tenc confiança. Ja t'he dit que aquesta història meva pot tenir un bon sentit: ajudar la gent perquè reflexioni i es conscienciï de què suposa un transplantament. Fins que no hi ets devora no ho entens. A mi em passava el mateix, i pot passar a qualsevol, que no ho entengui i que un dia n'estigui necessitat. La gent hauria de pensar en el tema de transplantaments d'òrgans, s'hauria de canviar la mentalitat sobre la donació. El cos d'una persona pot donar vida a altres, a dues en un cas com és el meu. Si la gent es mentalitza una mica no hi hauria llistes d'espera. A mi m'afecta pels ronyons, però hi ha tantes possibilitats de donar vida a altres que ho necessiten! Ja estam que són ocasions de desgràcia, però tots els meus familiars ho han entès i s'han fet donants. S'ha de ser capaç d'entendre-ho: no cal fer papers, basta que un membre de la família sàpiga que hi havia il·lusió per ser donant. A vegades és preferible un amic, perquè el familiar està naturalment afectat. Jo sé que és fort això, que a qualcú li pot costar d'entendre, però també s'ha d'aprendre a mirar-ho des d'altres perspectives. La meua història hauria d'ajudar a entendre coses com aquestes...

Cartell anunciador de l'OTI

Aquesta setmana passada s'instal·là, poc abans de la benzinera, a l'entrada del poble a mà dreta, el cartell anunciador d'Artà com a municipi inclòs dins el Programa 5-B i municipi OTI. Entretant, els tècnics de les conselleries d'Agricultura i d'Obres Públiques estan confeccionat, juntament amb l'arquitecte municipal, Mateu Carrió, els projectes de les dues actuacions que l'OTI d'Artà preveu en l'apartat d'inversió pública: l'empedrament del carrer de Ciutat i la rehabilitació de l'estació del tren. Pel que fa a la via, les brigades de SEFOBASA l'acaben de netejar, ja dins el municipi de Son Servera, per tal de poder avaluar els costos del carril-bici que s'hi té projectat. En el proper número esperam poder donar més informació.

Feia temps que la via no es veia tan bé.

Obres a Na Batlessa, recta final

Les obres de remodelació dels jardins de Na Batlessa ja estan pràcticament acabades, restant només la fase de tancament, que està a punt d'iniciar-se. Com molta gent haurà pogut veure, en la part esquerra del jardí, entrant al casal, s'hi ha fet una peana d'un metre quadrat. Com ja informàrem fa dos números, es tracta d'una peana que suportarà una escultura de la qual l'escultor Miquel «Sarasate» ha fet donació a l'Ajuntament previ conveni de costejar-li aquest el material emprat. L'escultura en qüestió es titula «Trilogia mediterrània», té tres metres d'alçada i es completament de ferro forjat, d'un pes de més de 1500 kg. Està previst que s'instal·li en aquesta segona fase i per a la seva col·locació serà necessari un camió-grua de gran tonatge donada la distància des de la qual haurà de maniobrar per dipositar-la damunt el sòcol.

Miquel CALDENTY BISBAL
M^a. Angels RIBERA ALONSO

PSICÒLEGS

c/ Monserrat Blanes, 27-B Artà

per demanar cita amb antelació:
tel. 20 92 23

- Problemes de llenguatge
- Trastorns conductuals i afectius
- Estimulació primerenca
- Fracàs escolar
- Tècniques d'estudi
- Ansietat, depressió
- Orientació als pares

Quiromassatge

El Massatge Relaxant II

El massatge relaxant, doncs, permet mitjançant el control periòdic actuar d'una manera preventiva davant de certes lesions o alteracions orgàniques, facilitant així també, la connexió entre el cos físic i el cos psíquic (la ment).

Aquesta espècie de connexió natural i pròpia del organisme és un factor molt determinant en la salut integral del individu ja que ajuda a tenir major consciència del «sentir» (així com vàrem dir en la 1ª part d'aquest tema) i com millor forma de detectar que qualche cosa no va bé, i demana certa i especial atenció. Per tant en aquest sentit el quiromassatge no és ni ha de ser la panacea, però sí que hi té molt a fer.

Quan un individu rep un massatge d'aquest tipus, i per un terapeuta professional, experimenta una sèrie de sensacions (molt positives però que fan que el neguit provocat per aspectes de caire cultural, educacional i d'ubicació (vergonyes, tabús, falta d'informació...) vagi minvant poc a poc i de manera progressiva, quasi involuntàriament... per l'efecte plaent del contacte càl·lid, profund,

i amb certa lentitud que comporta aquest tipus de massatge. Això també és degut per els seus efectes terapèutics al rebaixar i eliminar les tensions musculars generades per actituds emocionals (en la majoria...) que en alguns casos provenen de molt temps enrera...

Vull dir amb això, i sense ànim que el lector malinterpreti aquestes paraules que en general l'esser humà té un greu problema amb els seus semblants. La falta de contacte (sà i benèvol...) entre la gent condiciona a adquirir moltes reaccions emocionals adverses que amb el temps es transformen en contractures musculars implicant en certs casos algunes alteracions metabòliques de tipus nerviós i immunitari bàsicament.

De la mateixa manera que reacciona tot el cos davant a situació emocional que desencadena en molts aspectes, el massatge actua de manera inversa intentant retirar aquesta capa de tensió física i arribant al seu punt d'origen: el bloqueig emocional.

Per tant el contacte manual del massatge de relaxació tindrà dos aspectes principals i determinants:

d'una banda l'acció plaentera que produeix sentir-se «cuidat», fora l'abast dels problemes laborals i personals, ni que sigui durant uns instants, (malgrat que el seu efecte és més llarg) i d'altra banda també, l'acció terapèutica que comporta i profunditza en la mesura que el pacient vol i es deixa, tant a nivell físic com psíquic (en aquest darrer i en segons quins casos és necessària la intervenció d'un professional de la psicologia).

Cal afegir amb tot això que l'ajut d'algunes tècniques complementàries, com la musicoteràpia i la cromoteràpia actuant potenciant l'efecte d'aquest tipus de massatge. D'aquestes tècniques en parlarem més envant.

Salutacions i fins la propera edició. Atentament.

David Gonzalez.

CENTRE MÈDIC S'ALMUDAINA

PSICOLOGIA CLÍNICA

- ☐ TRASTORNS PER ANSIETAT: FÒBIES, ANGOIXA EXCESSIVA, ETC...
- ☐ PROCESSOS DEPRESSIUS: TRISTESA, FALTA D'INTERÈS, INSOMNI, ETC...
- ☐ PROBLEMES EMOCIONALS
- ☐ TIMIDESA PER A XERRAR EN PÚBLIC
- ☐ ENTRENAMENT EN RELAXACIÓ
- ☐ PROBLEMES D'ALIMENTACIÓ: ANORÈXIA I BULÍMIA

PAULA VICENS BAUZA
PSICÒLEG INFANTO-JUVENIL
LAURA ALCÓN FLAQUER
PSICÒLEG D'ADULTS

QUIROMASSATGE

PER AFECCIONS:

- ☐ MUSCULARS
- ☐ CIRCULATORIES
- ☐ NERVILOSES
- ☐ ÒSSIES

DAVID GONZALEZ
QUIROMASSATGISTA

Dimarts i Dimecres de 9 a 13 h.
Dimecres de 16 a 20 h.

Bullantor consanguínia

Ara que l'Ajuntament ha fet un mul nomenclaturitzant la plaça enfront la Cafeteria Almudaina i el Quarter, amb el nom del meu germà Joan Ginard Ferrer, escau que servidor desclogui la barjola anecdòtica del que en vida fou l'home més traüller, eixerivit i imprevisible de la moderna història artanenca.

Un dia de l'any 1978, a l'igual de cada matinada després de sol sortit, les busques del rellotge públic marcaven les vuit del matí (a propòsit del malmès rellotge, seria mester que el responsable encarregat del seu correcte funcionament, es dignàs llegir les condicions imposades pels Blanes Juan respecte a la donació a fi que el poble contínuament romanés informat pel que fa a l'hora, diguem-ne, oficial de la vila. ¡Ai si mestre Bernat Galmés, de sa Drogueria, ho veiés!).

Aquesta hora era màgica i vital pel meu germà perquè en aquest punt cronològic en Joan començava la tradicional cercavila de les llepolies gastronòmiques. O sia, el Viacrucis sense capelletes.

A imatge i semblança d'un missus traginer, en Joan feia returada a cadascun dels sitis dedicats a l'abastament de quemullars i xutxeries. De manera quotidiana en Joan feia la segona estació sibarítica a la Bodega Matemales. Allà plantava bitlla amb en Gaspar Rayó, Miquel Murta, i si Don Joan Garcías, l'inoblidable apotecari Pujamunt, havia fet cabal amb Morfeu, també engrossava el llistat tertuliare de primera jornada matinera.

No cal dir que les converses eren de mil colors i ventures, l'amfibologia de les quals aviat tocava el portalam del Cel com s'adintrava al més endins de l'infern.

Això no obstant, el client que mai fallava a la cita era en Tomeu Esteve, de Sa Porrassa (si no anam galgats amb ala de corb, Sa Porrassa és una possessió de Calvià), el qual aleshores tenia a cura el repartiment de la premsa diària de Palma.

A la data més amunt citada, en Joan estimulà en Tomeu perquè el convidàs a beure un senyor cafè amb llet de pam, complementat amb la corresponent ensaïmada.

Tomeu i Joan, dins l'element natural d'en Sarasate, només discrepaven sobre qui era el futbolista més gran del futbol espanyol: Iraragorri o Luis Legueiro. Ambdós madridistes d'arrel, i fanàtics del Constància d'Inca.

És prou sabut que tot aquella persona que té foc interior, no es crema per defora. A posta en Joan ni tan sols notà l'escalfor de la mossada lletera i amb un vol de falcó s'empassolà el soi. I altre tant n'havés hagut.

Acabat el consum s'havia de retre tribut a Sant Pagarí. Ve que en Joan digué a en Tomeu:

- «Joven que trabajas», paga tu perquè jo no duc menuts ni grossos visibles».

- «Per això no passis basca, Joan. Meam, ¿què val lo que ha begut en Joan?».

- «Deu duros».

En Tomeu religiosament munyí la despesa i quan es disposava a trescar el poble fent la repartidora periodística, en Joan extené un xec bancari a favor d'en Tomeu per valor de 50 pessetes.

- «I ara, què punyetes fas?».

- «Què vol dir? Te pag sa consumició que he bogut».

- «Vaja, vaja, no siguis bètol que jo per 50 pessetes no ho paga perdre es temps amb so

cobrar-les. ¿No t'he donat? Idò prou i ja vendran ocasions de que condis tu. ¡¡On s'ha vist cobrar un taló tan magre!!».

- «Tomeu, escolta'm bé: Això no és misèria sinó potència econòmica».

- «Tu diràs lo que vulguis, ara pensa que jo no m'entreg an es banc per cobrar una menudència d'aqueix tamany. Avui sa rodada ha anat a compte meu i foris, i no fos cosa que estassis en números vermells».

- «Es qui potser s'hi posi vermell sigui es director de's banc quan vegi que de pou sec no se n'omplen poals d'aigua. Però tu intenta-ho que poc te costa».

Si l'esmentada sortida de l'escultor no val una plaça, que arribin savis foranis a merèixer-la.

Si París bé val una missa, en Joan Ginard Ferrer ne val tres de tira, i la bondat d'en Tomeu Esteve Sureda, de Sa Porrassa, un cou d'exemples a seguir.

P.G.

CARPINSA

Carpinteria en Aluminio y Saneamiento

A. Cursach y E. Matallana

c/ Fray Junípero Serra, 7
tel. 83 54 78

07570 - Artà

- * Technal
- * Puertas Aluminio
- * Correderas aluminio
- * Persianas Mallorquinas
- * Cerramientos Galerías
- * Toldos Policarbonato
- * Cristalerías y Murales
- * Calefacción
- * Energía Solar
- * Fontanería

De la Central repiquen campanes

Vista incompleta dels molins de la central. No obstant això, el fragment fa palès els trastums farinolats del local moliner:

Sacs d'espart, senalles de llatra, tot belluga amb el conjunt moldredor; tremuja, canalets, braçols, forcades, tecatecs, queixals, magatzems... els quals estris engospaven la farina produïda per les moles encofrades dins la riscla hermèticament congrenyada.

La il·lustració mostra els «encants» de mestre Llorenç Lliteres, Nonga, enfarinat fins al moll dels ossos.

Per sobre el gaió (també hem sentit de viva veu talovell per gaió) i pendents del

clic fotogràfic, de mig cos notam en Pere Sancho, Papa, plegat de mans damunt la pastera.

L'amo en Vicenç Piris, Pirris, els braços del qual porten la neboteta M. Margalida Oléo Piris. Na Margalida va néixer (tractant-se de fèmines l'edat es soterra) al Pou Nou, domicili actual de na Joana Aina Violina, just a l'habitació veïna del jardí de la Residència.

La nineta de bones polpes és Joana Aina Lliteres, Moma, filla del susdit mestre Llorenç Nonga, esposa d'Arturo Nicolau, Beca.

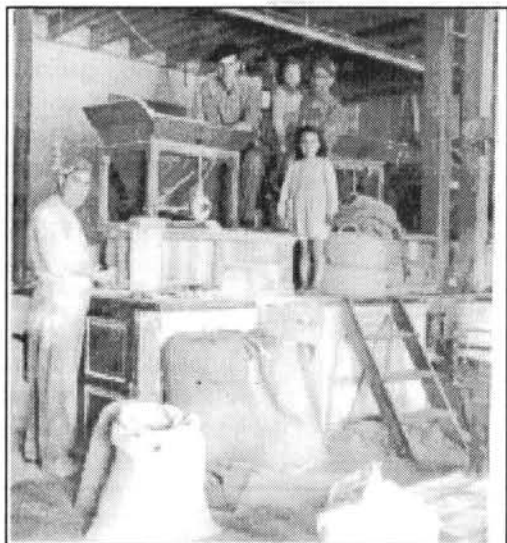
¡Ai Déu nostre, si hom

pogués aturar les manetes del maleït rellotge! De segur que ens quedaríem clavats a l'època de la foto.

A grosso modo oferim un llistat de treballadors que engrossaren la plantilla de la Central:

Els tres Eloï, mestre Miquel Fuster Catalina i fills, Miquel i Antoni Ginard Cantó, Llorenç i Vicens Piris, Pere Sancho, Papa; Llorenç Lliteres, Nonga; Joan Sureda, Peix; Nofre Soler, de Ca'n Nofre; Joan Llabrés, Boté; Miquel Perelló, Porro; Gabriel Sancho, Barraca; Joan, Miquel i Pere Francesc Sard Cursach, Terres; Miquel Nebot, de Son Servera; Sebastià Dalmau Negre, Baroi; i altres que no citam perquè la nostra memòria curteja ferm.

NOVO-NAUTICA
EMBARCACIONES DE RECREO

Seguro Multirriesgo
para Embarcaciones,
Motos acuáticas,
Tablas de Windsurf,...

Grupo AM

Seguros

Aachener und Münchener

*Para que todo vaya
viento en popa*

*Su seguridad, en
buen puerto*

*Ponga proa
al Grupo AM*

**Escola de Xofers
i Assegurances**

Gili

Gran Via, 42 -07570-Artà
Tels. 83 62 31-83 63 32 - Fax 83
67 11

Cobertura

Podemos contemplar tres secciones: **Sección de daños** (De contratación obligatoria)

* En navegación y estancia a flote: Se garantizan las pérdidas y daños materiales de embarcación, moto acuática o Tabla de Windsurf.

*Hundimiento

*Robo (excepto Tabla de Windsurf)

*Naufragio

*Varada

*Embarrancada

*Gastos de salvamento

*Explosión

*Golpe de mar

*Choque

*Abordaje

*Incendio

+ Durante su permanencia en tierra:

* Daños durante la puesta en seco y/o botadura (excepto para Tabla de Windsurf)

* Incendio * Explosión

* Robo y daños por robo.

+ Durante su transporte terrestre:
* Daños derivados (a causa de) accidente probado del vehículo transportador o remolcador.

*Rotura de mástiles

*Temporal

**SECCIÓN DE RESPONSABILIDAD CIVIL
SECCIÓN ACCIDENTES**

L'ahir avinent

De sempre hem pensat que el carrer Pitxol és per antonomàsia, la fita urbana més fecunda en personatges de tota índole estrambòtica però, a la vegada i tot d'un cop, gent de cap d'ala.

La moderna història del nostre poble inevitablement passa pel susdit carrer, perquè a cap indret de la nostra vila serà possible trobar-hi semblant quantitat d'homenots i figures humanes tan singulars i insòlites.

Allà hi visqueren mestre Tomeu Guiscafrè, mariner, mestre d'obres i autor de la Caserna de la Guàrdia Civil (1913).

Mestre Jaume Sancho, Corb, ínclit ferrer i prolífic tertuliare, així com també amant de la broma ben entesa.

Els antics Gelabert, Jaumins, afamats fusters els quals compaginaven l'art de Sant Josep amb l'ofici de barbers, cojuntura que feia haver de feinejar fins i tot els diumenges i festes de guardar.

L'amo en Pep Quetglas, Butlo, pintor, fotògraf, empeltador, artista i llest com la fam, l'anecdolari del qual és infinit i ple de vivències pròpies.

Els Garau, propietaris d'un taller de fusteria, on es treballava la fusta miraculosament.

El fill de la casa, Gabriel Garau Cassellas, Boira, passa per un dels artanencs notables i intel·ligents a mans plenes. Honest i sever, fou batle en temps del Front Popular (març - juliol 1936). Escàpol del règim del General Franco, morí a França.

L'amo en Pere Casselles, home de sobres conegut per Pere Rata. Apressat per la insídia malfactora, va viure a contramà de la inherent voluntat. Era un tipus extrany però instrospectiu. Això no obstant, l'únic pecat que cometé consistí en plantar cara a la misèria.

Des d'aquesta pàgina del **Bellpuig**, el sotasignan li ofereix l'homenatge respectuós d'admiració. Acatament vers un home al qual la vida fou cricanya en vessar-li el corn abundós de la justícia social.

Igualment es pot dir que el pastor d'ànimes i braus sagrats del Pitxol va ser el polifacètic i eixerevit Nicolau Pons, l'amo en Colau Xina. Aquest orfebre de la paraula, al moment de narrar alguna indiotada sublim, els contertulians paraven barres al vent sense dir ni pruna.

Finalment el toc corr a favor del bergantàs de la imatge: Don Pere Francesc Sard Lliteres, es metge Terres. Surat amb llet d'alt grau, el masclell de cresta vermella i cos granat, nasquè el 1863, al número 8 del Pitxol.

Casà amb la ponderada i circumspecte Dona Catalina Sureda Lliteres, rebroll vitenc i tany major dels Tafona de Capdepera. Era germà del padrí dels germans Joan i Margalida de Sa Canova, d'en Joan Terres de n'Antonina Maria de Ca'n Canals, i dels cosins Joan, Toni i Joan Terres.

Com a metge va ser infrangible. A qualsevol hora de la nit tenia el cavall a punt per assistir la urgència mèdica més lleu.

De caràcter noble, prest presentí que el fill Joan (Joan Sard Sureda, escrivà de La Sala i apoderat de Don Martí Mayol Marquès, propietari de Les Alqueries Velles i Sa Cova) servava el llum dels despropòsits. Tant és així, que un dia després d'una bedulada del funcionari, sense fer-li sabent que el porc no era sanat, agafà una cadira d'alzina fotent-li cadirarada pel caparrot del fill, amb la mala sort, però, que qui pagà les tornes fou el pobre seient, el qual romané fet mil trincos.

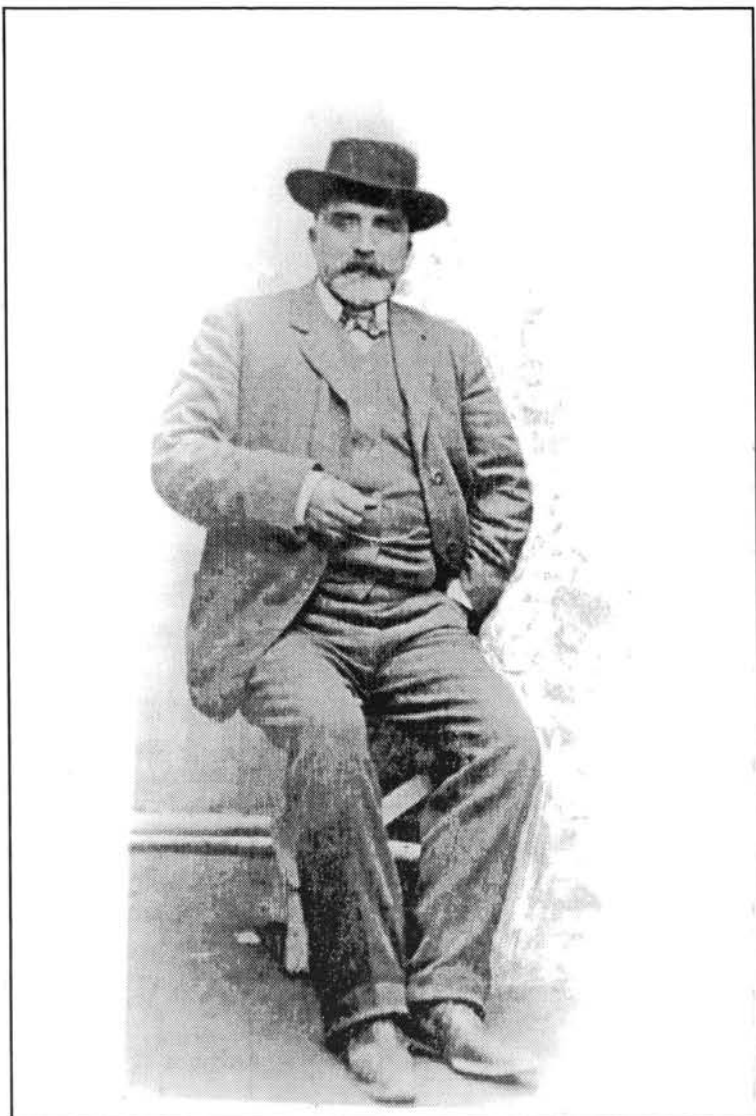
En certa ocasió un client del metge Terres es topà amb Don Sebastià Gili, es manescal Batlet. L'acòlit tenia la dona alisa i aprofità de dir-ho al veterinari. Aqueix digué: **«Que begui un xarop d'eucaliptus».**

Tothom sap que en Gili era un músic reconegut.

Quan dos dies després el parroquià féu avinent al metge Terres que el xarop diagnosticat pel menescal no havia obeït, el metge, ben iguallet que un mostel a l'hivern, contestà: **«Idò, torna-hi. Ara, si vols que sa muller curi, cura-la amb corxeres».**

El metge Terres morí de broncopneumònia, al domicili de Correus, el qual edifici, obra personal del metge, data entre 1910 i 1912.

P. G.

LLISTA DE NOCES

ELECTRODOMÈSTICS

JUGUETERIA

Comercial Sansaloni

OBJECTES REGAL

C/ RECTA, 2 TEL. 83 62 93 - ARTÀ

Activitats de l'Associació de Dones d'Artà

El passat dia desset, al saló d'actes de la Residència va tenir lloc una xerrada a càrrec de Leonor Taboada sota el títol «El perquè dels grups de dones».

Leonor Taboada és periodista i escriptora. Està implicada en el Moviment Feminista des de la seva creació l'any 76. Col·labora en diferents mitjans de comunicació. És articulista del «Diario del Mundo» i presideix el Lobly de Dones de Mallorca.

Durant més d'una hora va xerrar a una ben nodrida assistència (majoritàriament dones) del perquè les dones tenim l'obligació i el dret d'associar-nos per treballar plegades: Perquè l'aplicació de les lleis no segueixi essent sexista, perquè els mitjans de comunicació deixin de tractar-nos com a beneïtes, per no seguir essent considerades en la publicitat just com a reclams eròtics, per poder treballar en el món de la política sense haver de demostrar a cada moment lo bones i llestes que som, perquè els homes comencin a compartir les feines de casa, etc.

«El Lobly, va dir, és un grup de pressió de dones decidides a presentar alternatives per intentar canviar el curs de les coses dins la Societat».

També ens va xerrar dels objectius del seu grup:

- * Incrementar el protagonisme de les dones dins la societat.
- * Augmentar la participació de la dona en llocs de decisió.
- * Augmentar la presència de les dones en el camp de la política, empreses, col·legis professionals...

De tots aquests objectius és en particular el dels maltractaments el que se'n du gran part dels seus esforços.

De fet, el grup que funciona des del mes de maig del 94, ja s'ha personat

Leonor Taboada, moment de la conferència

com acció popular en els judicis contra els agressors de les dues dones que varen ser cremades i mortes pels seus respectius companys.

A més estan intentant promoure la creació d'un telèfon d'ajuda que funcioni dia i nit.

Acabada la xerrada hi va haver una mica de col·loqui. Una dona es queixava

de que el seu home no hagués sentit tot allò.

No obstant és important que aquestes trobades serveixin per fer-nos reflexionar a les dones que hi erem sobre la conveniència d'agrupar-nos i intentar treballar totes plegades per tot allò en el que creim.

Pilar Lucas
(Associació de dones)

Moment de la inauguració de l'exposició de cartells

L'ARTESANA

**Pastisseria i
Rebosteria
Mallorquina.
Serveis de
Baptismes,
Noces i Comunions.**

Av. Costa i Llobera, s/n. Tel. 835703
07570 Artà - Mallorca

RESTAURANT S'ESTACIÓ

- Especialitat en paelles i cuina mallorquina.
- Menjar per encàrrec.
- Berenars.
- Menú del dia

Av. Costa i Llobera, 3 - Artà 07570 (Mallorca)
Tel. 835985

Biblioteca

Milan Kundera: la darrera i les anteriors.

.-«La Lentitud». Milan Kundera. Traducció de Beatriz de Moura. Tusquets editores. Barcelona, 1995. Col.lecció Andanzas. 168 pàgs.

Es tracta de la darrera obra de Milan Kundera. Per a qui encara no conegui aquest autor oferirem uns trets de la seva vida i obra.

Milan Kundera va nèixer a Brno (Txèquia) el 1929. A Praga fou professor de cinematografia i escriptor fins que com a conseqüència de la invasió russa de 1968 perdé el seu càrrec i les seves obres foren retirades de totes les biblioteques del país. Des de 1975 viu a França, país del qual adoptà la nacionalitat.

Assolí prestigi internacional com a autor de nombrosos contes i novel·les traduïdes a molts idiomes: «La broma», «Amors ridículs», «La vida és en un altre lloc», «El vals del comiat», «El llibre del riure i l'oblit», «La insostenible lleugeresa del ser», i «La immortalitat».

També ha escrit una obra de teatre «Jacques i el seu amo» i distints assajos: «L'art de la novel·la» i «Els testaments traïts».

Les seves obres es caracteritzen per l'examen de la situació contemporània i l'actitud de la persona envers ella, també tracta molt sovint el que s'anomena la guerra dels sexes, tot plegat amb sentit del ridícul, de la ironia i de la comicitat.

«La lentitud» és la seva darrera novel·la i la primera que ha escrit directament en francès. Com la majoria de la seves novel·les, es pot qualificar com una novel·la d'idees que arranca aquest cop d'una reflexió sobre la contraposició entre la lentitud d'abans i l'enfollida ansietat per la velocitat d'ara que es relacionen respectivament amb la memòria i l'oblit.

Aquesta novel·la i altres set obres més de Kundera, la majoria de les citades, les podeu trobar a la Biblioteca de Na Batlessa i, sens que això pressuposi que vos agradi, vos podem assegurar que és l'autor actual més llegit.

**Pídanos
presupuestos
sin compromiso**

ESTRUCTURAS

C/ Rafel Blanes, 98 tel. 83 66 64
07570 - Artà

A. Genovart

El Centre Cultural celebra l'Assemblea General de Socis.

Tal com anunciàrem a la darrera informació, el Centre Cultural celebrà l'Assemblea General de Socis en què es va donar compte del balanç econòmic del 1994 que tengué 1.354.160 ptes. d'entrades i 547.966 de despeses. El saldo actual comptant el remanent de l'any anterior és de 922.451 ptes. Amb aquests doblers es pensa començar la reforma de l'escenari després d'un estudi previ de les possibilitats que ofereix l'estructura actual per poder fer uns camerins a davall.

A la mateixa assemblea es va reformar la Junta Directiva que ha quedat amb aquesta composició:

President: Agustí Espinosa

Vicepresident: Miquel Tous

Secretària: Maria C. Fiol

Tresorera: Margalida Munar

Vocals: Francesc Munar, Gabriela Genovart, Antònia Martí, Jaume Genovart Orell, Joan Caldentey, Ramona Espot, Mª Antònia San-cho, Llorenç Moragues i Catalina Lladonet.

Nova entrevista de l'Associació de Veïnats Monferrutx amb l'Ajuntament.

El passat 13 de març la junta directiva de l'Associació de Veïnats de Monferrutx, es reuní amb Monserrat Santandreu (delegat del batle), i Mateu Carrió (arquitecte municipal), per tractar sobre els temes d'acabament d'obres de conducció d'aigües brutes i abastament de netes d'alguns carrers travessers de l'avinguda de Monferrutx.

L'Associació reiterà les seves queixes per la lentitud en què es realitzen aquestes obres, la finalització de les quals estava prevista pel desembre de 1994. Cal recordar que les contribucions especials per a tals obres es començaren a cobrar el mes d'octubre de 1993. L'Associació veu amb preocupació que

s'acosta l'estiu de 1995 i la urbanització segueix estant en un estat més que deplorable.

Cal també remarcar al respecte, que les obres de sanejament dels carrers Tarongers, Geranis i Clavells, encara no s'han adjudicat. El senyor Santandreu prengué nota d'aquests aspectes.

L'arquitecte Sr. Carrió, exposà que l'Ajuntament continua les gestions amb Gesa i Telefònica sobre l'enterrament de cablatge. Tant l'Ajuntament com l'Associació coincideixen en la necessitat d'accelerar aquestes obres i dotar de més autoritat el delegat de l'Ajuntament a la Colònia. Aquesta manca de nomenament oficial i de concentració d'autoritat ha causat durant aquests anys no pocs problemes.

L'Associació veu també amb preocupació la construcció del nou port esportiu, no sols per l'impacte que aquesta construcció tindrà, sens dubte, sobre el litoral i corrents marítims, sinó també per l'augment de trànsit que pot suposar pels vials de Monferrutx, aspecte aquest que sembla no haver-se pres en consideració.

Canvis en la restauració

El Consell Parroquial es reuní per estudiar les diverses propostes presentades per dur la gerència del bar Centre Social, propietat de la Parròquia. Analitzades una per una les diverses peticions, els seus pros i contres, el Consell decidí atorgar la gerència de l'esmentat bar a Àngel Gómez. La nova direcció començarà a operar a partir del pròxim dia 1 d'abril, substituint així Joan Mesquida i família, que ha regentat el bar del Centre per espai de 10 anys.

Per altra banda, en data 1 d'abril serà inaugurat el nou restaurant «El Puerto», propietat de Jara i Rosario, situat en un lloc estratègic i amb capacitat per a 150 places, la meitat de les quals a l'interior i l'altra a les terrasses. També hi ha hagut canvi de direcció en el restaurant Ca'n Llorenç, del que se n'ha fet càrrec Encarnación Ramírez Caparrós; la seva especialitat és la cuina mallorquina.

Finalment, a l'antiga pensió Maria Cristina, s'hi obrirà el pròxim dia 31 d'aquest mes, una cafeteria que estarà regentada per Mercedes Collantes i Apolònia Genovart. El seu nom és «Sa Xerxa» i se servirà allò que és propi d'una cafeteria incloent plats combinats,

tasses de xocolata, etc. Les noves propietàries conviden tothom a l'acte de l'apertura.

Eleccions a la directiva del Club Nàutic

Tal com estava previst, el passat dia 18 se celebraren les assemblees ordinària i extraordinària entre els socis del Club Nàutic. La participació no fou massa nombrosa ja que molts de socis havien sortit a pescar calamars al·legant que l'hora de la convocatòria era la més intempestiva (19 hores), ja que xapava de mig a mig el temps de la pescada. A l'esmentada reunió, entre altres assumptes, es varen aprovar el balanç de l'exercici del 1994 i el pressupost del 1995.

També es convocaren noves eleccions a la Junta Directiva i se'n va establir el calendari, que es pot resumir així:

Del 18 al 26 de març estan exposades al tauló d'anuncis del Club les llistes del cens electoral. Del 27 al 31 es poden presentar les diverses candidatures. Els dies 1 i 2 d'abril la Junta electoral estudiarà la validesa de les candidatures presentades i el dia 3 aquestes es faran públiques. Entre el 31 i el 6 d'abril es poden fer les reclamacions oportunes. La campanya electoral es desenvoluparà del 9 al 22 d'abril i el dia següent, 23, es faran les eleccions entre les 10 i les 13 hores.

Si no hi hagués cap candidatura en el plaç establert en el calendari, la junta electoral convocarà Junta General Extraordinària i elaborarà un nou calendari d'eleccions. Els membres elegits per formar la Junta Electoral són Fredi Federlen, Juan Molinos i Juan Tramullas.

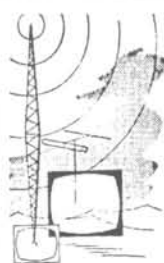
L'Insalut convoca el poble a una reunió

Sembla que les gestions realitza-des davant l'Insalut pels presidents del Centre Cultural i de l'Associació de la 3a Edat i un representant de l'Associació de Veïns de Monferrutx, han donat el seu resultat inicial; L'Insalut ha convocat una reunió informativa, a la qual està convidat tot el poble, i que tindrà lloc el pròxim dia 28 de març a les 18 hores a les dependències del Centre Cultural. Recordem que la petició davant l'organisme sanitari era per rebre una millor atenció mèdica al nostre poble.

Si desea una buena construcción para su vivienda pida información a:

**CONSTRUCCIONES
MANUEL POZO
GUERRERO**

C/ Bonaire, 14 - 07570 - Artà (971) 83 58 10

**Electrodomésticos
Reparaciones eléctricas - Antenas**

Proyectos

Mateo Morey

83 51 35

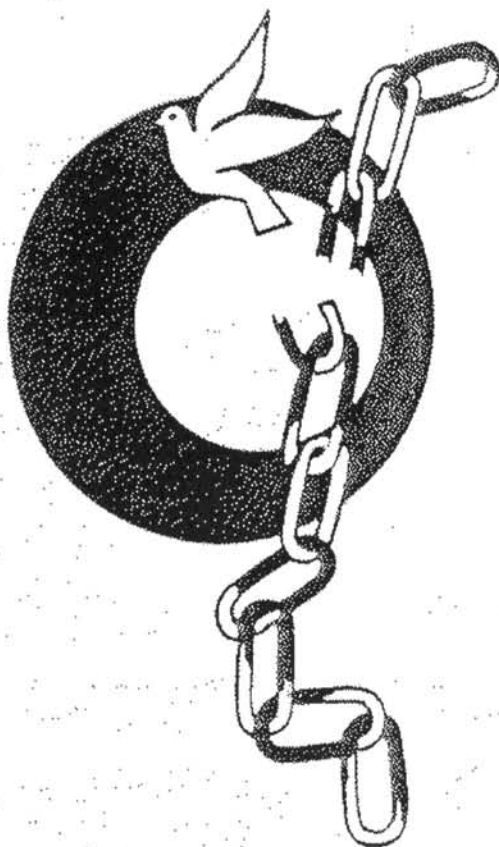
C/ Rafel Blanes, 42 Artà (Mallorca)

Cadenes

Jesús ha vingut per alliberar-nos de les cadenes que ens tenen fermats: La cadena de la mort, la cadena de la violència, la cadena de la injustícia, la cadena de l'egoisme... Podríem fer una llarga llista de cadenes que ens impedeixen viure plenament i en llibertat. De totes elles Jesús ha vingut a alliberar-nos.

Sí, ha vingut a alliberar-nos. I ens n' ha alliberat. Però, com ha estat això? SI continuem sotmesos a la limitació i als efectes reals de totes aquestes cadenes, com gosam dir que Jesús respon al desig profund de l'home, respon a la set d'amor i de companyia, a la necessitat de llibertat i de vida... Ens ha alliberat i totes les coses continuen igual!?

Humil i potent al mateix temps, la fe és una llum, que ens deixa veure com és aquest alliberament i quins són els camins que ha pres. És un camí sorprenent que passa per qualche revolt ben difícil i inesperat. L'alliberament de Jesús ens ha fet passar fins i tot per la mort. Per l'escàndol de la mort.

La visita que Déu ha volgut fer-nos per alliberar-nos ens deixa estorats. I hi ha de què hi quedem ben estorats. La llum de Jesús ens ajudarà a veure-hi clar. Ens ajudarà a experimentar com es desfermen les cadenes. És una llum que al mateix temps ens il·lumina la memòria: perquè compreguem la coherència entre el que Jesús ha viscut i tot el que Déu ha volgut dir-nos des del principi.

Al Déu de Jesús no li agraden les cadenes. Peraixò s'ha decidit a enviar-nos qui ens n'allibera.

Francesc Munar

Notícies breus

Dia del Seminari

El passat diumenge dia 19 era el dia del Seminari. Amb el lema: Capellans per fer camí junts varem celebrar aquesta jornada que ens vol recordar que els capellans neixen al sí de les famílies, les parròquies i els moviments i grups cristians.

Pamboli

Dissabte vespre dia 18 va tenir lloc el pamboli organitzat pel grup d'missions. Tant la celebració de l'Eucaristia com el sopar-frugal, però gustós- com també la xerrada de Mn. Jaume Mas, missioner a Burundi. Tot plegat va ser molt animat i interessant. Es varen recollir 126.500 pts. que li varen ser donades a aquest missioner.

Preparar el Sínode

Ahir divendres a Sant Llorenç, un grup nombrós de persones interessades en preparar i participar en el Sínode Diocesà, varen tenir una vetlada de feina. Reflexionar la manera de treballar positivament i pràctica de cara al Sínode va ser l'objecte d'aquesta trobada. Estava

oberta a totes les persones interessades provinents de les distintes parròquies de la comarca.

Prematrimonial

De dilluns dia 27 a divendres 31 hi ha el curs pre-matrimonial. És el quart que s'organitza durant aquest curs i fins al mes d'octubre no n'hi haurà cap altre.

Convivència

La setmana passada i la setmana que ve hi ha la convivència dels qui comencen el procés de fe o catecumenat juvenil. És la setmana popularment coneguda com a comuna.

Sobre l'Eucaristia

Dilluns dia 3 d'abril a les 9'30 del vespre, al saló d'actes de la residència hi haurà una conferència per reflexionar junts sobre l'Eucaristia. Intervindrà Mn Pere Llabrés.

Consell Pastoral

Dijous dia 30, hi haurà reunió del Consell Pastoral. Serà en el Centre Social

Reunió Confraries

Dilluns dia 27 vespre, en el saló d'actes del Centre Social hi haurà reunió de tots els membres de les confraries i persones que tenen previst participar en els actes de la setmana santa.

Dates Primera Comunió

14 maig 12'00 Parròquia
28 maig 18'00 Parròquia
18 juny 11'00 Convent
25 juny 18'00 Parròquia
Després de l'estiu:
8 octubre 12'00 Parròquia
22 octubre 17'00 Parròquia
12 novembre 11'00 Convent
26 novembre 17'00 Convent

Neteja de l'església parroquial

Els dimarts capvespre un grup de persones duen a terme la neteja a fons de l'església parroquial. Comencen a les 3'30 del capvespre.

La Paraula de Déu

26 de març,

4rt. Diumenge de Quaresma: Lluç 15,1 - 3. 11 - 32

Aquest germà teu que ja donavem per mort ha tornat viu

Avui és el diumenge de l'alegria. Alegrau-vos, comença dient l'entrada a l'Eucaristia d'avui. L'alegria d'aquest quart diumenge ve certament d'un factor humà, psi-cològic: som a mig camí cap

a les celebracions pasquals, font de la vera alegria cristiana. Però també la Paraula de Déu avui ens hi estimula, a aquesta alegria; recordam la primera Pasqua d'Israel a la terra promesa (Josuè 5,9-12); Pau ens parla de la reconciliació i de la creació nova (2 Corintis 5, 17-21); el Pare a l'evangeli ens hi convida: «**Hem d'alegrar-nos i fer festa**» pel retrobament del germà perdut.

2 d'abril,

5è Diumenge de Quaresma: Joan 8, 1-11

Aquell de vosaltres que no tengui cap pecat que comenci a tirar pedres

L'Evangelí d'avui ens presenta el vertader rostre de la tendresa del Pare, revelada en Jesús. Aquest, no ha vingut a condemnar; ha vingut a cercar i a salvar allò que s'havia perdut. L'advertència de Jesús és contundent: «**Qui no tengui pecat, que tiri la primera pedra**». Som una comunitat de pecadors, d'homes i dones febles que lluitam per desfer-nos del pecat i convertir-nos amb la gràcia de Déu; això ens ha de fer humils, acollidors de tothom, compassius. Déu no explica solucions abstractes sobre el problema del mal: Déu el com-pateix en el seu Fill. Si Déu, si Jesús compateix, la comunitat dels seus deixebles és cridada a compatir; mai a condemnar; sempre a cercar i salvar l'ovella perduda.

Moviment Parroquial

Han rebut el Sagrament del baptisme

Diumenge dia 26 de febrer:

Bartomeu Riera Llinàs, de Joan i Maria Rosa

Maria Cristina Colom Vaquer, de Jeroni i Maria

Jesica Galvan Sánchez, de Joan A. i Dolors

Han celebrat el Sagrament del Matrimoni

Dia 14 de gener: Joan Rosselló Sancho amb Aina Maria Pasqual Alzamora;
Damià Vicens Pastor amb Juanita Danús Rosselló;
Gabriel Coll Sureda amb amb Isabel Galmés Riera.

Dia 21 de gener: Francisco José López Ramon amb Margalida Sureda Amer.

Dia 4 de febrer: Guillem Sancho Servera amb Angela Viejo Ferrer.

Dia 11 de febrer: Pere Mestre Caldentey amb Virginia Muñoz Lorenzo.

Dia 18 de febrer: Joan Ramon Tous Ferrer amb Maria Riera Rigo.

Dia 4 de març: Francisco Sánchez Rondan amb Maria A. Obrador Caldentey;

Ramon Capó Cursach amb Angela Bernat Pomar

Dia 11 de març: Joan Josep Pol Olivares amb Carolina Moreno López.

Dia 18 de març Sebastià Massanet Font amb Maria Cabrer Muñoz;

Miquel Ferrer Martín amb Catalina Canet Vázquez

Hem pregat pels difunts:

Maria Salas Dalmau, + 15-I

Sebastià Sansaloni Lliteras, + 13-I

Guillem Soler Garau, + 17-I

Bru Pila Capó, ermità Dionís, + 17-I

Fulgencio Solano Martínez, + 20-I

Miquel Ginard pastor, + 20-I

Vicenç Vidal Tous, + 27-I

Francisca Sureda Sureda, + 1-II

Rafel Nicolau Capó, + 1-II

(M^a) Montserrat Villalonga Sureda, + 8-II

Miquel Ginard Femeias, + 12-II

Francisca Planisi Gil, + 25-II

Pere Ginard Mesquida, + 25-II

Martí Perelló Valent, + 3-III

Maria Vives Vives, + 7-III

Catalina Pomar Font, + 9-III

Sebastià Sureda Alzamora, + 11-III

Maria Soledat Silva galan, + 13-III

Guillem Sureda Amorós, + 14-III

Julià Tous Carrió, + 20-III

Joan Matamalas, altra volta en cartell

El proper dimarts dia 29 està anunciada l'estrena de l'obra *Arsenic i puntes de coixí*, que el Teatre Lliure ha estat preparant durant aquests darrers mesos i que compta amb la direcció d'Anna Lizaran i del nostre paísà Joan Matamalas, que a més a més hi actua en un petit paper. Així mateix, a la cartellera cinematogràfica hi consta en aquests moments una pel·lícula on hi apareix l'actor artanenc. Es tracta de l'adaptació que el director català Ventura Pons ha fet de la novel·la del controvertit escriptor Quim Monzó, *El perquè de tot plegat*.

QUIM LECINA, membre del Teatre Lliure. Venda d'entrades a Caixa de Catalunya. Tel-Entrades: 310 12 12 o a La Cova.

Lliure. (Tel. 218 92 51. Montseny, 47. Gràcia. Metro Fontana. Bus 22, 24, 28 i 39. Pàrquing plaça del Sol.) Propera estrena **ARSENIC I PUNTES DE COIXÍ**, de Joseph Kesselring. Direcció d'Anna Lizaran. Versió Guillem-Jordi Graells. Escenografia i vestuari Amenós-Prunés. Il·luminació Xavi Clot. Companyia Teatre Lliure amb: Conxita Bardem, Miquel Bonet, Jordi Bosch, Manel Dueso, Montse Guallar, Joan Matamalas, Carme Molina, Enric Serra, Carlota Soldevila, Lluís Soler, Jordi Torras i Artur Trias.

Mercat de les Flors. Ajuntament de Barcelona. (Tel. 426 18 75. C/ Lleida.

L'estrenaja fa dies que s'anuncia a les cartelleres de Barcelona.

**Contestador
83 50 33
automàtic**

Estrena de «Terra Baixa»

El GRUP ESCÈNIC ARTANENC anuncia l'estrena de l'obra «Terra Baixa» d'Àngel Guimerà els dies 7,8 i 9 d'abril al Teatre dels Pares Franciscans. Aquest drama rural, de molts records arrelats dins el cors del artanencs, és ja una feina que exigirà tots els esforços de l'agrupació, emperò té tota una garantia de la mà del seu flamant nou director, Serafí Guiscafrè (que no cal que presentem aquí, ja que tothom coneix la seva trajectòria teatral). Amb tota l'experiència de pràcticament tota una vida als escenaris, en Serafí, n'estam segurs, guiarà a bon port aquesta nau teatral. Sabem que acaben de polir els darrers detalls i que, ja quasi enllestida, aquest nou treball del G.E.A., encara la recta final. Per cert que, com sol esser habitual dins aquest grup de teatre, hi haurà cares noves i debuts agradablement sorprenents (ja ho veureu). Recordau idò, dies 7,8 i 9 d'abril al Teatre dels Pares Franciscans l'esperada «Terra baixa». Sort i ànim!

L'AUTOR: ÀNGEL GUIMERÀ

nascut a l'any 1845 i mort el 1924 és un dels grans noms de la poesia i dramàtúrgia en llengua catalana. El tema rural, naturalista i amb personatges senzills, són la seva base per a l'obra «Terra Baixa» que va escriure a l'any 1897. Romanticisme i força expressiva com a tònica dins els seus herois i protagonistes de les seves obres. Es pot destacar també «Mar i Cel» (adaptada al musical recentment per Dagoll-Dagom): «Maria Rosa» o la poesia «L'any mil».

GRUP ESCÈNIC ARTANENC: Currículum:

- >Els veïnats veïnadetgen» de S. Nicolau (1987)
- >El tio Pep se'n va a Muro» de S. Rubí i B. Servera (1989)
- >El Rei Herodes», popular (1990)
- >Siau benvingut» d'Alexandre Ballester (1990)
- >Ca'n Miraprim» de Martí Mayol (1991)
- >Cavallet quan eres jove» de Joan Mas (1992)
- >Sa pesta» de Pere Couple (1993)
- >Un dels darrers vespres de Carnaval» de C. Goldoni (1994)

BAR-RESTAURANTE CAN BALAGUER

tel. 83 50 03
c/ Ciutat, 19
07570 - Artà

* Menú del dia

* Tapes Variades

* Cuina Mallorquina

Futbol-Sala

Jornada 7

Grup 1

C. Cultural 8 - Poliesportiu 7
Nelson 3 - Màrmols Artà 5
Bolero 0 - Sanimetal 4
Juma 1 - Almudaina 2

Grup 2

Sa Nostra 10 - Dorado 6
Dollar 5 - C. Roig 2

BELLPUIG
Font de Sa Cala 4 - Boixos Nois 0
Almudaina Promeses 2 - Jovent 4

Jornada 8

Grup 1

Const. N.R. 2 - Màrmols Artà 3
C. Cultural 2 - Sanimetal 10
Nelson 9 - Juma 3
Bolero 0 - Almudaina 4

Grup 2

Canyamel 3 - C. Roig 3
Sa Nostra 8 - Boixos Nois 8
Dollar 3 - Almudaina Promeses 1
Font de Sa Cala 6 - Jovent 2

Sancions

R. Càmera (Almudaina Promeses), exclòs del torneig; J. Sancho (Poliesportiu), 2 partits; J.L. Rufo (Juma), B. Brunet (Nelson), J. Bisbal (Juma) i T. Mascaró (Almudaina Promeses), 1 partit perhom per acumulació d'amonestacions; Nelson, 1000 pts. per vessar aigua a la pista; Boixos Nois, 2000 pts. i 2 punts menys per incompareixença; Bolero, exclòs del torneig per segona incompareixença.

Classificacions

	EQUIP	J	G	E	P	GF	GC	PTS	DIF
1	SANIMETAL	7	6	1	0	43	11	13	32
2	ALMUDAINA	7	5	0	2	26	24	10	2
3	NELSON	7	4	1	2	40	34	9	6
4	MARMOLS ARTA	8	4	1	3	29	31	9	-2
5	JUMA	7	3	2	2	28	20	8	8
6	C. CULTURAL	7	2	4	1	31	37	8	-6
7	CONST. NR	7	1	2	4	20	26	4	-6
8	POLIESPORTIU	7	1	1	5	37	42	3	-5

	EQUIP	J	G	E	P	GF	GC	PTS	DIF
1	FONT DE SA CALA	7	6	0	1	37	15	12	22
2	CANYAMEL	7	5	1	1	31	13	11	18
3	SA NOSTRA	7	4	2	1	50	29	10	21
4	JOVENT	7	5	0	2	28	14	10	14
5	DOLLAR	7	4	0	3	26	21	8	5
6	ALMUD. PROMESSES	7	3	1	3	28	25	7	3
7	CONST. ROIG	8	1	1	6	19	47	3	-28
8	BOIXOS NOIS	5	1	1	3	22	32	1	-10
9	DORADO	7	0	0	7	15	60	0	-45

esports

Columbofília

Avui dissabte 4ª amollada des de la Península i 7ª des d'Eivissa

Quan la temporada esportiva 1994/95 es troba gairebé al bell mig de la seva actual duració, el calendari previst per avui dissabte, 25 de març, disposa la quarta amollada des del llevant peninsular, en concret des de Calpe Eivissa (187 kms.).

A continuació donam puntual informació de les darreres proves realitzades fins a la data actual:

VI Eivissa

(14-03-95)

1. Francesc Llitas
2. Francesc Llitas
3. Joan Ferriol
4. Joan Llabrés
5. Llorenç Mestre
6. Josep Bauçà
7. Joan Terrassa
8. Andreu Escanellas

II Calpe (Alacant)

(14-03-95)

1. Josep Bauçà
2. Francesc Llitas
3. Guillem Vives
4. Guillem Vives
5. Riera-Ginard

Oriola (Alacant)

(19-03-95)

1. Llorenç Mestre
2. Josep Bauçà
3. Andreu Escanellas
4. Andreu Escanellas
5. Tomeu Ginard
6. Guillem Vives

Tomeu Ginard

Atletisme

El passat diumenge 19 de març es va celebrar a la badia de Palma la tercera edició de la Mitja-Marató Internacional Transportes Ramis-Sastre, sobre 21.097 metres. La prova tenia un gran nivell tot i ésser sols el tercer any que té lloc. L'assistència va ésser de 326 atletes a la

línia de sortida. Hi participaren sis components del Club Esportiu Sant Salvador Secció d'Atletisme i la corredora del club Playas de Palma, Paquita Rosselló. L'actuació de tots ells va ésser més que decorosa i si no, vegeu la seva classificació i el seu temps final.

74. Guillem Serra 1h 21'56"
88. Joan Ginard 1h 24'14"
105. Francesca Rosselló 1h 25'40"
143. Rafel Pérez 1h 31'06"
167. Josep Zafra 1h 32'46"
200. Bartomeu Jaume 1h 36'30"
201. Antoni Alzamora 1h 36'30"

CRISTALERIA ARTA

Les ofrece nuestros servicios en:

Carrer Ciutat, 48-A Tel. 835375

- * CRISTALES REDONDOS DE CAMILLA
- * DOBLE ACRISTALAMIENTO
- * CRISTALES DE SEGURIDAD Y TEMPLADOS
- * CRISTALES TALLADOS I BISELADOS
- * ENVARILLADOS Y EMPLOMADOS

- * METACRILATO
- * PECERAS A MEDIDA
- * LETREROS LUMINOSOS
- * CISTALES COLORES

- * FALSOS TECHOS
- * MAMPARAS DE BAÑO
- * ENMARCACIÓN

DATA:11/3/95			CATEGORIA: Infantil Femení				
PARTIT: PERLES MANACOR, 34 - C.E. SANT SALVADOR, 21							
PARCIALS: 4/1 8/1 11/5 14/13 16/17 20/17 30/19 34/21							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Bisbal, C.	-	3	10	Carrió, A.	-	1
5	Llabata, C.	9	7	11	Gili, T.	-	2
6	Mascaró, M.B	1	1	12	Riera, M.A.	-	1
7	López, M.M	7	14	13	Mouzo, M.V	-	1
8	Nicolau, A.M	-	3	14	Hernandez, M	2	4
9	Obrador, T.	2	5	15	Soler, M.A.	-	3

COMENTARI: Partit en què l'únic destacable va ser un parcial de 12 a 6 a la segona part a favor de l'equip artanenc. El gran número de cistelles fallades a favor de l'equip artanenc van fer que l'equip del Perles, no superior a l'artanenc, aconseguís la victòria.

DATA:18/03/95				CATEGORIA: Infantil Femení			
PARTIT: C.E. SANT SALVADOR, 21 - SELVA, 61							
PARCIALS: 8/15 23/21 29/24 35/38 37/45 51/51 54/58 62/61							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Bisbal, C.	5	2	10	Peña, C.	4	3
5	Llabata, C.	17	7	11	Gili, T.	9	2
6	Mascaró, M.B	3	3	12	Riera, M.A.	-	1
7	López M.M	14	15	13	Mouzo, M.V	-	1
8	Nicolau, A.M	-	3	14	Hernandez, M	6	7
9	Obrador, T.	-	2	15	Soler, M.A.	4	5

COMENTARI: Partit d'infantil amb pròrroga inclosa. Cada part va ser una història molt diferent, els parcials de cada temps ho demostren: (8/21, 21/3, 8/21, 14/6). A la pròrroga i a falta d'1 minut l'equip local perdia de 5 punts, però va aconseguir la victòria. L'equip, ens han dit, vol donar les gràcies a tot el públic assistent al partit pel suport i el coratge que els donà en tot moment.

DATA 11/3/95				CATEGORIA: Cadet Femení			
PARTIT: BINISSALEM, 44 - FORN DE SA PLAÇA, 33							
PARCIALS: 7/0 12/5 20/7 24/11 29/14 35/23 40/25 44/33							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Amoros, M.G.	-	3	10	Nicolau, M.A	16	10
5	Cabrer, I	-	2	11	Alzamora, C.	2	2
6	Ferragut, M	-	-	12	Danus, B.	2	2
7	Gili, I	-	-	13	Cantó, M.R.	3	2
8	Sancho, C.	9	2	14	Viejo, E.	2	2
9	Ginard, M.B.	-	-	15	Santandreu, C.	-	2

COMENTARI: Partit amb dues parts molts diferents. Una primera en què l'equip artanenc no aconseguia entrar en joc. L'equip local ho aprofità amb una diferència de 13 punts a favor. A la segona part l'equip del FORN DE SA PLAÇA va reaccionar, però el desavantatge de la primera part va ser insuperable. Cal destacar el tanteig de la segona part de 22 a 20 a favor de l'equip artanenc.

DATA 15/03/95				CATEGORIA: Cadet Femení			
PARTIT: FORN DE SA PLAÇA, 41 - BÀSQUET INCA, 69							
PARCIALS: 2/11 9/16 14/21 18/31 22/41 26/51 31/63 41/69							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Amoros, M.G.	1	4	10	Nicolau, M.A	15	15
5	Cabrer, I	-	4	11	Alzamora, C.	-	1
6	Ferragut, M	-	1	12	Danus, B.	2	4
7	Gili, I	-	1	13	Cantó, M.R.	4	1
8	Sancho, C.	-	3	14	Viejo, E.	-	1
9	Ginard, M.B.	-	1	15	Santandreu, C.	14	2

COMENTARI: Mal partit de l'equip artanenc davant un adversari que va ser superior en tot moment. El gran número de cistelles fallades per l'equip local va fer que la diferència al final del partit fos considerable.

DATA 18/3/95			CATEGORIA: Cadet Femení				
PARTIT: SES SALINES, 28 - FORN DE SA PLAÇA, 40							
PARCIALS: 1/10 7/16 9/20 17/28 17/33 23/38 28/40							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Amoros, M.G.	-	2	10	Nicolau, M.A	7	6
5	Cabrer, I	-	2	11	Alzamora, C.	2	1
6	Ferragut, M	-	1	12	Danus, B.	5	26
7	Gili, I	-	1	13	Cantó, M.R.	10	2
8	Sancho, C.	6	2	14	Viejo, E.	4	1
9				15	Santandreu, C.	6	2

COMENTARI: Partit en què l'equip artanenc va ser superior en tot moment a l'adversari, marcant una diferència que arribà a ser de 18 punts. El partit començà amb un parcial d'1 a 10 a favor de l'equip artanenc, i a partir d'aquí mai no es va baixar d'aquesta diferència. A la segona part un altre parcial de 2 a 13 deixà ben clar el partit. Cal donar l'enhorabona a totes les jugadores per aquest magnífic partit.

DATA: 18/03/95			CATEGORIA: Júnior Masculí				
PARTIT: MARMOLS ARTÀ S.L., 78 - LA SALLE, 79							
PARCIALS:							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Garau, R.	5	2	10	Dalmau, B.	-	1
5	Cabrer, J.	2	-	11	Cursach, B.	-	1
6	Carrió, S.	12	1	12			
7	Nicolau, B.	7	-	13	Riera, P.M.	4	7
8	Alzamora, C.	2	4	14	Melis, R.		
9	Miralles, B.	17	8	15	Gaya, A.	31	2

COMENTARI: Segon partit de l'equip del MARMOLS ARTÀ d'aquesta fase d'ascens al grup A. El començament d'aquesta volta no ha estat molt bo. Del partit de dissabte el que s'ha de dir és que els jugadors de l'equip artanenc varen lluitar de valent. Una cistella de Cabrer, J. en els últims segons va forçar la pròrroga. En resum, un partit molt emocionant i d'un bàsquet d'altíssima qualitat el que varen poder veure els nombrosos seguidors.

DATA: 19/03/95			CATEGORIA: Senior Masculí				
PARTIT: SOLLER, 64 - SANIMETAL, 76							
PARCIALS:							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Riera, M.	11	3	10			
5	Gili, B.	3	-	11	Vaquera I, P.	13	3
6				12			
7	Gili, A.	10	7	13			
8	Carrió, R.	10	9	14	Jordà, M.	16	5
9	Galan, M.	5	9	15			

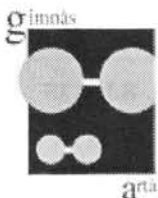
COMENTARI: L'equip del SANIMETAL va anar per davant durant tot el partit, però a la segona part l'equip artanenc a falta de 10 minuts per a l'acabament comptava amb una diferència de 20 punts, però una estirada de l'equip local va fer que la diferència se reduís fins a 9 punts a falta de dos minuts. Bon partit de l'equip artanenc que va guanyar amb només 7 jugadors.

DATA 13/3/95			CATEGORIA: II Divisió Femenina				
PARTIT: Bar 'EL DORADO', 43 - FERRIOLENSE, 70							
PARCIALS: 5/5 10/12 15/26 22/38 28/42 33/51 36/59 43/70							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Garau, M.	-	1	10	Balaguer, M.	1	4
5	Ginard, M.	10	11	11			
6	Lorenzo, B.	1	6	12	Pallicer, M.	2	5
7	Flaquer, M. A.	13	1	13			
8	Bauza, A.	7	3	14	Gelabert, A.	4	-
9				15	Llabata, M.	5	2

COMENTARI: Els 10 primers minuts del partit varen ser controlats més o menys per l'equip artanenc, però després, la falta de paciència per part de les nostres jugadores va fer que l'equip visitant, que ocupa un dels primers llocs de la classificació, s'escapàs en el marcador.

DATA 19/03/95				CATEGORIA: II Divisió Femenina			
PARTIT: SOLLER, 62 - Bar 'EL DORADO', 40							
PARCIALS: 8/10 11/19 14/23 26/25 32/25 44/30 56/34 62/40							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Garau, M.	-	2	10	Balaguer, M	10	15
5	Ginard, M.	7	4	11			
6				12			
7	Flaquer, M. A.	11	2	13			
8	Bauza, A.	10	1	14	Gelabert, A.	2	2
9	Santandreu, M			15	Llabata, M.	-	-

COMENTARI: En els quinze primers minuts, l'equip artanenc va esborrar l'equip local de la pista, però a falta de 5 minuts per a l'acabament, l'equip solleric va entrar en el partit i al descans s'arribà amb un desavantatge de tant sols un punt. La segona part va ser un cúmul d'errors i d'individualismes que varen fer que l'equip local se n'anàs de 20 punts.

GIMNÀS ARTÀ

**AEROBIC
YOGA
KARATE
GIMNASIA MANTENIMENTO
PESAS MUSCULACIÓN
SAUNA - MASAJES - CAFETERIA**

Urb. Sos Monjos - Tel. 83 51 90
Artà

PRÒXIMS PARTITS

<u>DATA</u>	<u>CATEGORIA</u>	<u>HORA</u>	<u>PARTIT</u>
25/03/95	Infantil Fem.	1000	C.E. SANT SALVADOR - ANDRAITX
25/03/95	Cadet Masculí		CALES DE CAPDEPERA - FORN DE SA PLAÇA
25/03/95	Cadet Femení	19.00	FORN DE SA PLAÇA - COLONYA POLLENÇA
25/03/95	Júnior Masc.		C. AUDITIVO BALEAR - MÀRMOLS ARTÀ S.L.
25/03/95	Júnior Femení		MOLINAR - SANT SALVADOR D'ARTÀ
25/03/95	Penyes		ARTE JOYA - C.E. SANT SALVADOR
26/03/95	Sènior Masc.	11.30	SANIMETAL - PORRERES
26/03/95	II Divisió Fem.	10.00	BAR 'EL DORADO' - U.I.B.
01/04/95	Infantil Fem.		UDYR - C. E. SANT SALVADOR
01/04/95	Cadet Femení		FORN DE SA PLAÇA - SAN JOSE "A"
01/04/95	Júnior Masc.		PERLES MANACOR - MÀRMOLS ARTÀ S.L.
01/04/95	Penyes		IXENT - C. E. SANT SALVADOR
02/04/95	Sènior Masc.		POLLENÇA - SANIMETAL
02/04/95	II Divisió Fem.		CALVIA - BAR 'EL DORADO'

ELECCIONS AL CLUB ESPORTIU SANT SALVADOR

Després de haver-se acabats els plaços per poder presentar candidatures per a la junta directiva tan sols se n'ha presentada una i, segons els estatuts del Club, la Junta Electoral, va proclamar la nova Junta Directiva: **PRESIDENT**, Miquel Hernández Sastre, **VICEPRESIDENT**, Enrique Torres Frias, **TRESORERA**, Maria Ginard Mas, **SECRETARI**, Rafel Carrió Ginard, **VOCAL**, Mª Antònia Flaquer Galmés, **VOCAL**, Pedro Vaquer Caselles, **VOCAL**, Climent Alzamora Riera.

El període de temps que aquesta directiva actuarà serà fins la temporada 98/99.

Comercial
ARTA

EN ARTA:
Carrer de Ciutat, 26 - Tel. 83 61 48

EN MANACOR:
Polígono Industrial
C/. Menestrals, 11 - Tel. 55 58 11

Massey - Ferguson. Tractores

CONDOR Motocultores y Motobombas

BATLLE Empacadoras • Rotoempacadoras
y Sistemas de riego

ZAZURCA Equipos preparación
Tierra y Siembra

AGUDO Cubas de vacío

MONDIAL Y OPEM Motosierras

GAVARA Pulverizadores

GASPARDO Barras de Corte

JUSCAFRESA Remolques

BLANC Peladoras de Almendras

BRUN Abonadoras

MASSEY-FERGUSON

condor

BATLLE

Hípica

Aquest passat quinzena hípica ens ha reportat poques però interessants notícies pel que fa als trotons locals.

El dissabte 11 de març tan sols varen ser 2 els cavalls que es classificaren i tots dos ho feren en tercer lloc. Simpàtic va rodar a 1'27"6 i Unita Star's, seguint la seva línia de regularitat feu 1'25"6. Cal assenyalar que la cursa fou guanyada per una egua manacorina (Ufana de Thoury) que és d'origen totalment artanenc, filla del semental de Sa Corbaia Labrador de Thoury i de l'egua de Bartomeu Esteva Fophy.

El dia 12 a Son Pardo, Fontana Star era quarta a l'estelar fent 1'20"4.

El dia 18 a Manacor començaren molt bé les coses pels poltres de la vila ja que la primera cursa va ser guanyada per Uruguaya d'A. Sanchez amb 1'26"4. Toni et Bleu i Simpàtic no es classificaren.

A la cursa especial dames, com no, Unita Star's fou segona aquesta vegada superada sols per Tango May.

També aquest dia tornarem assistir a tota una exhibició de Fontana Star que guanyava fàcilment la seva cursa (aquest pic pre-estelar), cursa on també hi eren Voliva i Papilou. Pol Trello, Tsar Reveillon i Riggy, els altres artanencs, no es classificaren.

A Son Pardo el dia 19, T. Jaleo Blai i Lírico (Sa Corbaia) eren tercers a les seves curses amb els bons cronos de 1'25"9 i 1'19"9 respectivament. Lírico va baixar el seu rècord als 11 anys d'edat. També aquest dia cal destacar Valse de Nuit per haver de córrer amb les vedettes del trot balear (Selfon, Ossi Von Djhum, Nittany Start) i classificant-se ni més ni manco que en quart lloc a 1'19"1 amb sortida de peu aturat. Chapeau, Valse!

Un dels dos valents i regulars exemplars de la quadra Arcs, Pol Trello

RANQUING corresponent al mes de MARÇ de 1995 Fins al DIUMENGE 19 de MARÇ								
Nom del cavall	Millor temps	Pts	MA 11	SP 12	MA 18	SP 19	Pts	
Fontana Star	1'17"2	21		-	1r		24	
LÍRICO	1'19"9	11				3r	12	
Meravella	1'21"8	12						
Nostre VX	1'22"1	7						
Pol Trello	1'22"6	7	-		-			
Riggy	1'20"1	12		-	-			
Rigoletto	1'27"1	3						
S'Estel De Retz	1'23"8	1						
Silver Moon			-					
Simpàtic	1'22"3	10	3r		-		11	
T Jaleo Blai	1'25"8	4		-		3r	5	
Toni et Bleu					-			
Truïosa	1'28"1	4		-				
Tsar Reveillon	1'20"	8			-			
Twist Emeraude	1'19"5	6	-		-			
Unita Stars	1'20"1	31	3r		2n		34	
URUGUAYA	1'26"9	2		-	1r		5	
Valse De Nuit	1'19"1	8	-			-		
Vent de Fophy	1'28"3	4						
Voliva	1'21"2	8			-			
Vol d'es Etangs	1'25"2	8						

ES VEN UN SOLAR A ARTÀ

Carrer Ciutat, s/n. (abans de la benzinera)

Extensió: 540 m2. i dona a 2 carrers

Amb plànols d'arquitecte per a la construcció

Per més informació dirigir-se a:
PEP PASTOR, Tel. 523396 o 523419

CONSTRUCCIONES NOVA 3000

ESTRUCTURAS Y TRABAJOS
REALIZADOS POR ALBAÑILERIA.

PIDAN PRESUPUESTO SIN COMPROMISO
LES ATENDEREMOS DE INMEDIATO.

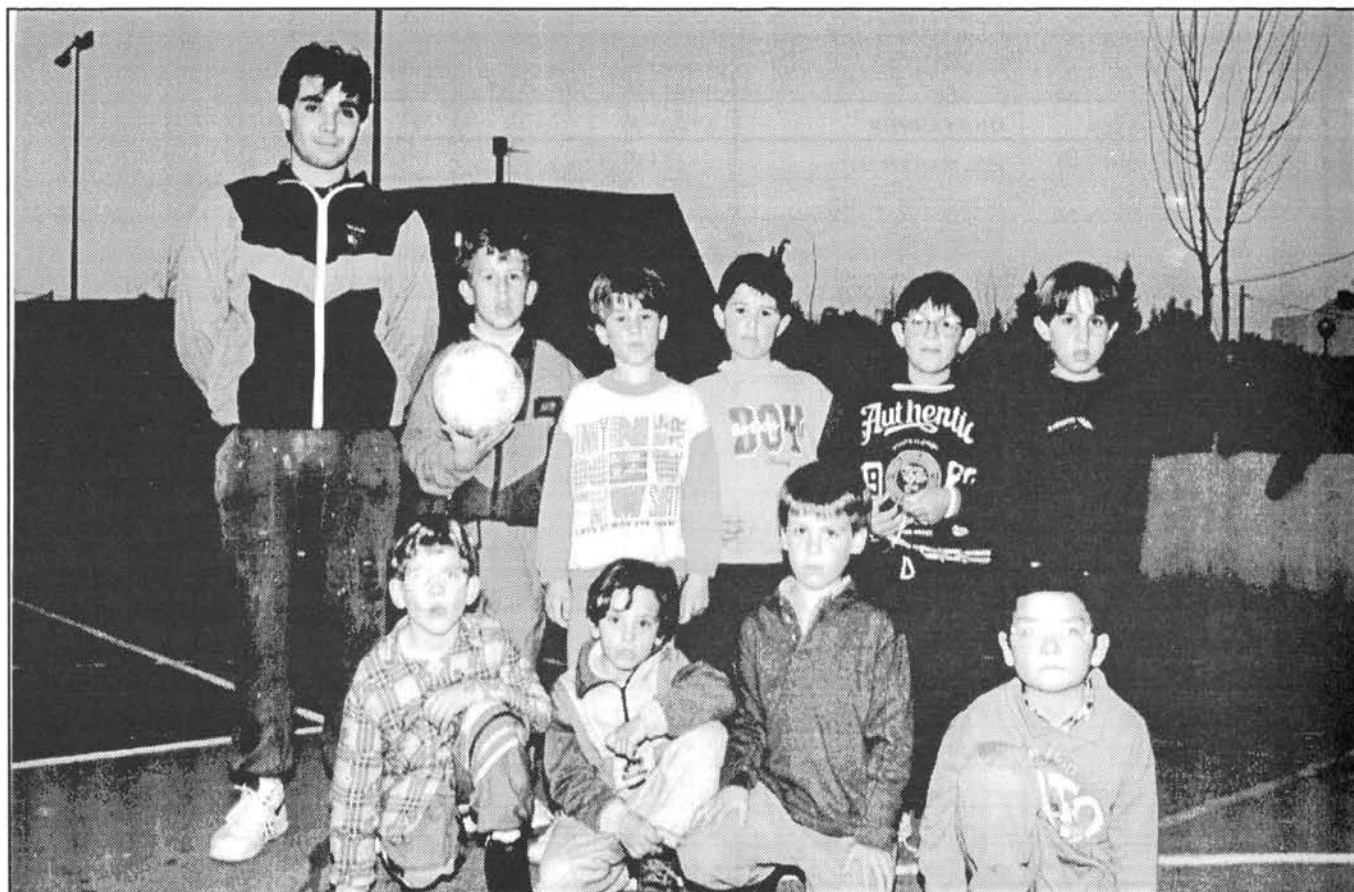
Información: Rafael Corraliza García
Avda. Ferrocarril, 27 - 2º
Tel. 836697 Artà.

Propietari	Cavall	Record Absolut	Record Any 94	Guanyats Any 94	1r	2n	3r	4t
Sa Font Calenta	CASTANYER	1'22"7						
Es Pou d'es Rafal	E. MARISOL	1'21"6						
Blaugranes	FONTANA STAR	1'17"2	1'17"2	120000	3	1	-	-
G. Pascual	LINDOMUNDO	1'23"2	1'23"9	47000	1	1	2	-
Sa Corbaia	LÍRICO	1'21"6	1'22"8	53750	-	3	-	-
Na Borrassa	MEL	1'24"0						
Blaugranes	MERAVELLA	1'20"1	1'20"1	299700	5	7	1	1
Es Pou d'es Rafal	NOSTRO VX	1'21"4	1'21"5	37500	1	1	1	-
M. Vicens	PANYORA	1'21"1	1'23"1	45000	1	-	1	-
M. Negre	PAPILOU	1'19"0	1'21"1	85000	3	-	-	-
Arcs CB	POL TRELLO	1'21"8	1'21"8	163970	3	7	5	-
Sa Corbaia	RIGGY	1'19"2	1'20"2	79000	1	-	-	6
Fuster Servera	RIGOLETTO	1'22"7	1'27"1	25000	1	-	-	-
Jeroni Ginard	ROURE	1'22"9	1'22"9	116750	2	2	1	1
Sa Font Calenta	S'ESTEL DE RETZ	1'22"0	1'22"0	142750	5	3	2	-
Sa Font Calenta	SAINT MATHURIN	1'19"5	1'26"5	16500	1	1	1	-
Es Pou d'es Rafal	SCIPPPIO	1'21"9						
Es Pou d'es Rafal	SERTORIO	1'29"5						
Sa Corbaia	SIMPÀTIC	1'22"3	1'22"3	102500	4	-	-	-
Na Borrassa	SORTETA	1'23"1	1'23"1	29200	1	-	1	-
Sa Corbaia	SUNITA	1'27"8						
Sa Corbaia	T. JALEO BLAI	1'25"8	1'25"8	20000	-	2	-	-
Llar	TRUIOSA	1'25"7	1'25"7	48000	-	1	3	5
Es Sementeret	TRUYOLA LC	1'28"0	1'28"0	43000	1	-	3	1
Sa Font Calenta	TSAR REVEILLON	1'19"5	1'19"5	218500	3	2	6	2
Blaugranes	TWIST EMERAUDE	1'18"2	1'19"2	110750	2	1	2	1
Es Pou d'es Rafal	UCA TR							
Ferrer Tous	UN NACIONAL	1'25"9	1'25"9	90000	4	1	3	-
Na Borrassa	UNITA STAR'S	1'20"1	1'20"1	542250	15	10	4	1
A. Sánchez	URUGUAYA	1'25"8	1'25"8	55500	1	4	2	1
Es Pou d'es Rafal	VALKIRIA WANDA							
S. Esteva	VALSE DE NUIT	1'20"0	1'20"9	227950	6	4	2	-
S. Esteva	VALS DE LUI							
Es Pou d'es Rafal	VARISOL LUI	1'29"9	1'29"9	34000	2	2	1	1
M. Vicens	VENT DE FOPHY	1'28"3	1'28"3	47500	1	1	4	-
Arcs CB	VOLIVA	1'21"5	1'21"5	162000	3	7	1	-

INSTALACIONES Y
REPARACIONES ELÉCTRICAS.
ILUMINACIÓN.
ELECTRODOMÉSTICOS.
TELICO: FAX Y TELÉFONOS

MÉNDEZ NÚÑEZ, 16, bajos
TELS. 56 37 95 - 83 61 80. FAX 83 52 70
CALA RATJADA

C. E. Sant Salvador. Secció de Futbol sala. Iniciació 6-7 anys.

D'esquerra a dreta, drets: David Carmona, entrenador, Adrián Jarne Muñoz, Toni L. Gili de Juan, Manuel Infante Sureda, Tomeu Coll Femenías, Toni A. Alzamora Puigrós. Acotats: Pere Vicens Gomila, David Cobos Mayol, Miquel Mascaró Sancho, Sergio Ramos Nieto. També forma part de l'equip, tot i que no hi era el dia de la foto, Arne Sandschulte.

Futbol

Juvenils

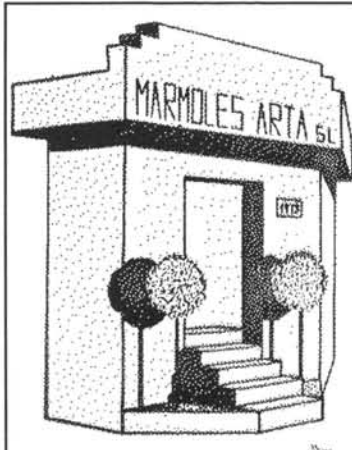
Barracar, 3 - Artà, 2 (Gols: Ferrera, Dalmau)

Toni, Troya, Tous, R. Torres, Cursach, Dalmau, Mascaró, Ferragut, Ferrera, R. Ferrer, Victor. (Ginard I, Canet, Morey)

Partit que tengué dues cares ben distintes per part de l'equip artanenc, el qual es confià per la diferència de

posicions ocupades pels dos conjunts en la classificació. En la primera part, l'equip artanenc controlà completament el partit, dominant, creant ocasions i fent dos gols i podent-ne fer algun més. En canvi l'equip local no inquietà en cap moment la porteria de Toni. Ja en la segona part, i jugant en contra del vent, l'equip local sortí a tota i l'artanenc un poc adormit. El Barracar, en cinc minuts ja va tenir el

partit empatat. A partir d'aquí l'equip artanenc intentà reaccionar creant alguna ocasió que desbaratà el porter local, que realitzà un partit extraordinari. Però el Barracar no s'arransà i va marcar el tercer. L'equip artanenc ho seguí intentant, tirant dues pilotes als pals, però al final es va perdre un partit que allunya més l'equip artanenc del líder, el Felanitx.

Patrocina: TROFEU A LA REGULARITAT C.D.AVANCE

Benjamins

Mayal	35
J. Andreu	35
Ferrer	24
Guillem	17
Viejo	17
Sansó	16
Ivan	10
Cabrer	7
Reyes	7
Bernat	7
Pascual	2

Infantils

R. Flaquer	29
J. Ginard	26
P. Canet	26
T. Ferrer	25
J. Gayà	19
Emilio	18
P. González	14
Piñeiro	14
A. Tous	14
Troya	12

Cadets

F. Barbón	49
Grillo	32
Toño	28
Bisbal	23
Israel	21
Tomàs	20
Miquel	17
Cecilio	17
Mouzo	10
Murillo	9
Ezequiel	4

Artà, 4 - Petra, 1 (Gols: Víctor, Ferrer, Dalmau, Tous)

Toni, Ginard I, Víctor, R. Torres, Ferragut, Mascaró, Cursach, Garcías, Tous, Troya, Canet. (Ferrera, Dalmau, R. Ferrer, Morey, Llaneras).

Partit que venia precedit de la derrota de la pasada jornada que acabam de comentar i amb un equip de sortida no gaire habitual. El partit, a la primera part, fou molt avorrit, amb domini de l'Artà, que creava poques ocasions. El Petra es limità a jugar al contraatac, i fou en una jugada a pilota aturada que es va avençaren el marcador. Ja al final, l'equip local aconseguí empatar el partit amb un gran gol. Al descans es van fer tres canvis decisius, ja que l'equip local tingué més mobilitat i va crear més ocasions de gol. I així, aconseguí el segon gol amb una jugada molt treballada. Al cap d'una estona, R. Ferrer, que havia sortit a la segona part, es lesionà de gravetat i possiblement no tornarà a jugar en el que resta de temporada. A partir d'aquí, el Petra es posà una mica nerviós, protestant i donant una pobra imatge, i l'equip artanenc ho aprofità per aconseguir dos gols més que donaren una victòria necessària per afrontar aquests partits tan importants que vénen. La lesió de Ramon Ferreres va produir en una topada fortuïta i hem pogut saber que es tracta d'una rotura en el peroné, devora la junta del turmell.

Benjamins

Avance, 0 - Santanyí, 1
S'Horta, 3 - Avance, 1 (Gol: Ferrer)

No aixequen el cap els benjamins en aquesta segona volta. Davant de dos equips de parelles característiques no han estat capaços d'aconseguir res positiu, pareix que han perdut totalment la moral, no són capaços de treinar un joc col·lectiu, sinó tot el contrari, peguen puntades a la pilota com si els cremàs els peus i a més quan encaixen un gol no tenen esperit de reacció. Amb els partits que s'aproximen, de no millorar molt el joc, veim difícil que els pugui somriure la victòria.

Infantils

Pollença, 2 - Avance, 1 (Gol: Ferrer)
Avance, 2 - Poblense, 1 (Gols: R. Flaquer, Piñeiro)

Cara i creu en aquests dos partits dels infantils. A Pollença s'hagués pogut aconseguir qualche positiu d'haver culminat alguna de les ocasions clares de què disposaren en el primer temps, però es va arribar al descans sense que es mogué el marcador ja que el Pollença fou totalment nul en l'atac. En la continuació els locals, darrera dues clamoroses errades en defensa per part de l'Avance, aconseguiren els dos gols i aquí es pot dir que es va acabar el partit, ja que a pesar d'acursar distàncies amb el gold'en Ferrer, no es pogué passar d'aquí. El que havien donat en el primer temps, els suposà sortir derrotats.

Davant del Poblense s'aconsegüí una curta però merescuda victòria contra un dels equips forts del grup. Els poblers s'avançaren en el marcador però això no fou obstacle perquè els jugadors de l'Avance seguissin posant-hi moltes ganes i a estones bon futbol per aconseguir la victòria. L'obtingueren amb tot mereixement.

Cadets

Avance, 1 - Murense, 1 (Gol: Grillo)
Felanitx, 1 - Avance, 1 (Gol: Miquel)

L'equip cadet, després de les últimes jornades, després de perdre les opcions a poderescalar algun lloc en la classificació, ha baixat un poc en el joc. En front del Murense i Felanitx el joc fou molt deslligat, sense idees clares, moltes errades en les passades i sense crear perill davant la porta contrària. Principalment contra el Murense fou el pitjor partit que han realitzat en tota la temporada, no s'assemblava en res a l'equip de les tardes del Poblense, Balears o J. Sallista. A Felanitx milloraren un poc, però es veren bastant perjudicats pel col·legiat de torn. L'entrenador Joan Alba, sense ser ni molt manco costum en ell, ja que mai ho havia fet, es queixà bastant del arbitratge: el gol del Felanitx fou aconseguit en una clara falta sobre Cecilio que a causa de la

forta empenta rebuda desequilibrà amb el seu bot el porter Bisbal i la pilota acabà introduint-se a la porteria. A partir d'aquí, els al.lots de l'Avance posaren un poc més d'empenta i aconseguiren l'empat amb què acabà el partit. Desitjam que el mal joc vist en aquests dos darrers partits sigui passatger i sàpiguen rectificar.

Penyes

Almudaina, 5 - Llevant, 1

Bon partit de L'Almudaina que va guanyar amb claretat a un equip que en la primera fase va fer 3 punts dels 4 que es jugaven. Cal recalcar que les lesions i altres circumstàncies fan que L'Almudaina es vegi en dificultats per acabar aquest torneig. Tot i això, aquest darrer partit es jugà mitja part amb un home menys, però el bon joc va fer que no es notàs i dominàs el partit i el marcador.

Futbol Sala

Iniciació

C.E. Sant Salvador Artà, 3 - Sa Porciuncula, 0
Sag. Corazón, 3 - Sant Salvador Artà, 4

Benjamín

S. Ferrer, 2 - Sant Salvador Artà, 1
S. Salvador Artà, 0 - Marratxí, 8

Els bons resultats dels d'iniciació fa que en aquests moments sigui el líder de la classificació i es preveu una bona segona fase, ja que els equips són tots d'un nivell molt igualat.

Quant als benjamins, el joc ha millorat molt però els resultats no acompanyen. Tot i això els al.lots disfruten d'aquest primer any de participació, que es realment del que es tracta.

Avda. Ferrocarril, 14 - Artà
Tels. 83 62 48 - 83 58 96

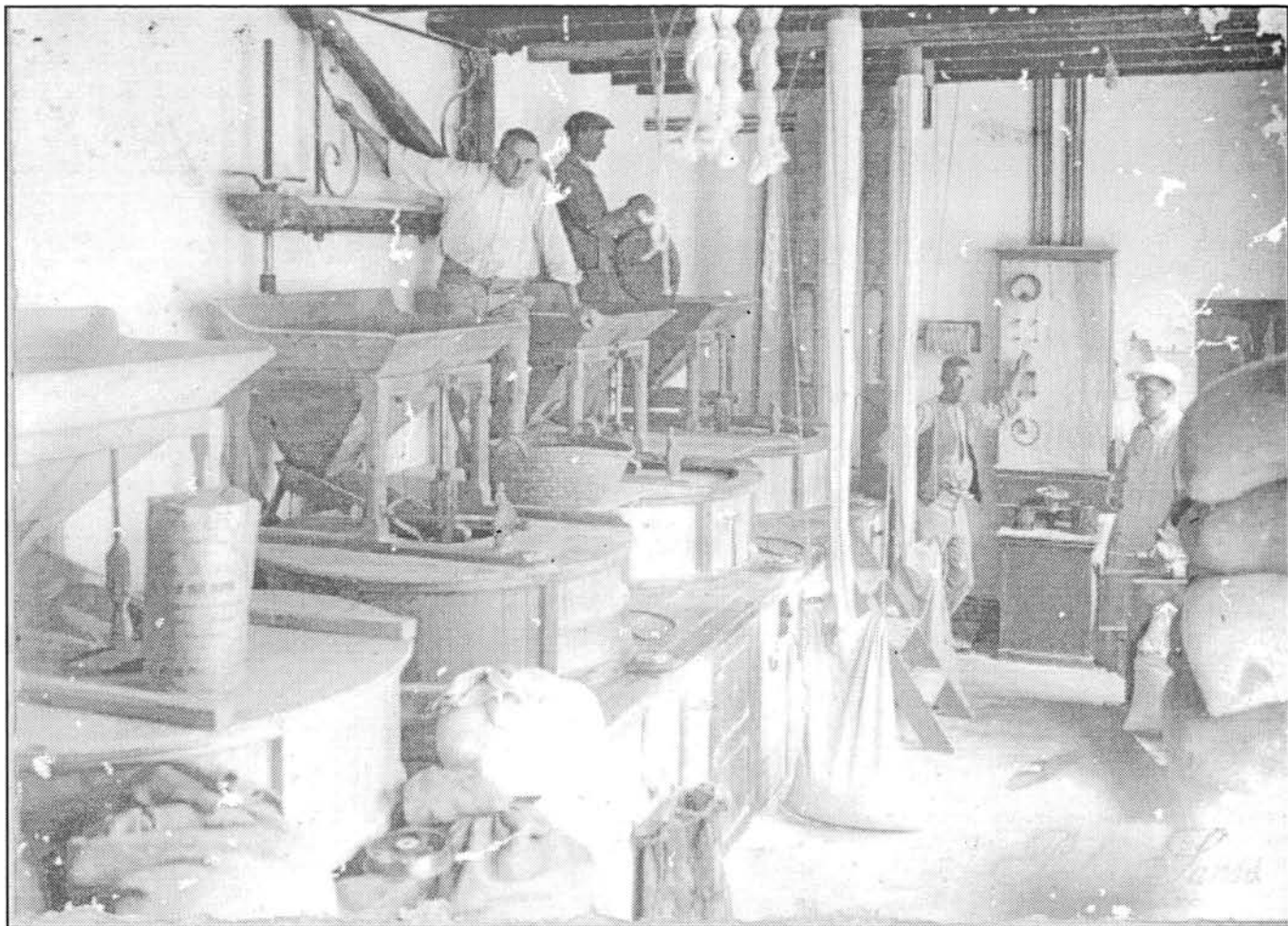
disposam de dos salons
per celebrar-hi els aconeximents més importants

**NOCES, COMUNIONS,
BATEJOS I
SOPARS ESPECIALS**
(quintos, pandilles, esports, etc...)

IMPORTANT:

SERVEI a DOMICILI

(ens encarregam de tot)

Racó

No mentir comporta retre honor a la veritat. Aposta, en aquesta avinentesa nosaltres ens cobrim amb l'estrenyacaps de la prudència.

L'estampa antanyal que avui presentam és força suggeridora, però, si més no, poques coses hi podem afegir.

Aquesta enyorívola fotografia correspon de quan a la Central es molien cereals a la vela.

Hem escorcollat l'arxiu municipal i, de principi (vius, diem

de principi), trobarem que Don Joan Oléo Sureda el primer de maig de 1917 muntà un molí de dues pedres.

Marinava el 1926 quan Don Toni Esteva Amorós, Regalat, cursà petició per instal·lar-hi un molí per moldre blat i civada, i que la potència elèctrica de la Central era de 41'875 KW. a l'hora.

Ja dins l'anyada de 1930 igualment Don Toni Regalat, posant mans a l'obra, setià tres molins per moldre blat, ordi i civada, a més del necessari

aparell per cerndre la farina.

A la mateixa data, Don Toni llogà els molins a Joan Servera, Leu, el qual, anys endavant seria propietari del Molí Nou.

Entremesclats dins la panoràmica general, veiem mestre Miquel Fuster, Eloi. Al seu costat un operari la fesomia del qual és inassolible. Mestre Llorenç Piris, Pirris, i de blanc impol·lut Don Joan Oléo.

Abans de seguir és necessari anar amb peus de plom, perquè la història de la Central és envitricollada i apassionant.

ENDEVINALLA

de Pere Xim

Solució a la publicada:

La quaresma

Ningú més que qui hi estava
sap Ell lo que va passar
la penada que passava
cada pic que travallava.

Un bon homo l'ajudà,
i heu volem representar,
tant de pes que li tocava
cosa trista a recordar.

TORNAREM EL DIA 8/IV